

ВІДКРИТА КНИГА – ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ – ВІДКРИТЕ СУСПІЛЬСТВО

ГЕНЕАЛОГІЯ ВИДАВНИЧИХ ІНІЦІАТИВ МІЖНАРОДНОГО ФОНДУ “ВІДРОДЖЕННЯ”

Сьогодні не кожному читачеві української книжки відомо, що в советську добу переважно вся наукова література соціально-гуманітарного спрямування могла з’явитися винятково мовою міжнаціонального спілкування народів СРСР. Подібна лектура мусила бути “освячена” мовою ідеологічно вивіреною, якою українська, з огляду на деякі рецидиви неблагонадійності вітчизняної історії щодо політики русифікації, бути аж ніяк не могла.

Втім, одразу по розпаду “советської імперії”, коли на початку 90-х рр. в Україні знайшлися видавництва (особливу роль з 1992 р. почало відігравати видавництво “Основи”, започаткувавши серії “Переклади з давніх мов” і “Зарубіжна класика”), які взялися заповнювати прогалину потреб національного інтелектуального читання, з’ясувалося, що починати треба від самого початку. Адже в перекладі українською мовою не виявилось тієї підставової філософської чи суспільно-політичної літератури, якою могли похвалитися зазедве не всі країни Східної Європи, включаючи навіть стійкіші до колонізаторської політики колишні советські Прибалтійські республіки.

Звичайно, можна було б і надалі задовольняти “інтелектуальний голод” видавничим продуктом культурної експансії сусідньої держави, придбавши його на лотках столичного книжкового ринку “Петрівка”, з яких почасти й тепер зиркають зухвалі написи: «Книг на украинском языке нет и не будет!» Однак, пригадаймо, що ще література Київської Русі від X ст. мала своїм джерелом твори візантійсько-болгарського походження, які визначали жанри та ідейний зміст тутешнього письменства. Це означає, що на творення національної літератури неабияким чином впливає здатність її творця не просто переймати, а трансформувати досвід інших культур, знайшовши йому смислові втілення на місцевому ґрунті, в тому числі й стосовно їх оприявлення рідною мовою.

Саме тому з появою в 1990 р. в Україні **Міжнародного фонду “Відродження”** (МФВ), який входить до мережі фондаций **Інституту Відкритого Суспільства** (ІВС), заснованого американським меценатом і філантропом Джорджем Соросом, виникла фінансова й інституційна можливість вироблення комплексних заходів у сфері інформаційної та культурно-освітньої політики, а разом і стосовно видавничо-перекладацьких ініціатив.

Трансформація гуманітарної освіти в Україні

Своєрідним первістком у цій діяльності стала програма **“Трансформація гуманітарної освіти в Україні”** (1993-1998), що провадила підтримку підручників, посібників і словниково-довідкової літератури, забезпечуючи базовий компонент навчальних програм. Книги розсилалися поштою до сотень українських шкіл, у вищі навчальні заклади, обласні наукові й університетські бібліотеки. Потрібно зауважити, що процес видання цієї літератури супроводжувався організацією процесу наукового й літературного редагування, сприяючи методичному та дидактичному вдосконаленню текстів.

Видавнича програма

Подібним чином, метою **“Видавничої програми”** (1994-2000) була підтримка видань книжок, авторських або колективних монографій провідних українських науковців з перевагою видань гуманітарної сфери. Приміром, у 1997 р. програмою було підтримано проекти перекладу книги *Р. Шпорлюка “Комунізм і націоналізм”*, українського історичного та діалектичного словників тощо. Крім цього, МФВ посприяв проведенню щорічного Форуму видавців у Львові, в рамках якого відбувся круглий стіл з питань розвитку інформаційного маркетингу на книжковому ринку України за участі представників видавництв, книготорговельних організацій, фахівців з книговидавання й книжкового бізнесу.

Проект перекладів

1998-й рік

У 1998 р. МФВ взяв участь у мережевій програмі “CEU Translation Project” (Центр видавничого розвитку ІВС-Будапешт), в рамках якої нова “**Видавнича програма**” почала активно сприяти публікаціям не лише вітчизняних, але й перекладу та систематичному виданню праць відомих зарубіжних авторів (“**Проект перекладів**”). Її метою була підтримка гуманітарних видань, що заохочували розвиток критичного мислення, взаєморозуміння різних культур і розвивали видавничу справу в Україні. Проекти підтримувалися на паритетних засадах із видавництвами. Вперше українською мовою було видано книжки Ж. Рюс “*Поступ сучасних ідей*”, Н. Мак’явеллі “*Флорентійські хроніки. Державець*”, М. Фуко “*Історія сексуальності*” в 3-х тт., Ф. Рут “*Міжнародна торгівля та інвестиції*” та ін. Окрім цього, в рамках програми здійснювався великий проект передплати суспільно-політичних і художніх часописів на засадах часткового фінансування з бібліотеками. Того ж таки року група представників видавничих навчальних закладів за проектом “*Навчальний тур українських видавців по західних університетах*” відвідала зарубіжні навчальні інституції та видавничі організації. А результатом візиту стала співпраця з модернізації учбових програм академії друкарства (Львів) і центру видавничих студій Оксфорд Брукс.

1999-й рік

Надалі видавничі ініціативи набирали обертів. Зокрема вже в 1999 р. за “Проектом перекладів” було підтримано публікацію 73-х книг базових класичних і сучасних творів зарубіжних авторів з економіки, філософії, історії, соціології, політології, психології, літературознавства, мистецтвознавства та ін. суспільних і гуманітарних дисциплін. Знайомство українського читача з цією літературою привертало широку увагу суспільства й отримало позитивну оцінку з боку фахівців видавничої галузі. Продовжувалися спеціальні навчальні програми для видавців щодо ознайомлення з діяльністю зарубіжних видавництв: експерти ІВС і Франкфуртського книжкового ярмарку провели кілька семінарів; підготовлено єдиний на той час каталог видань (“*Books in Print*”), які мали з’явитися на ринку.

Наприкінці цього ж року при МФВ був створений “**Клуб презентацій**”, покликанням якого стало висвітлення стану книговидавничої галузі в Україні. Українська книга поступово почала з’являтися на прилавках, однак не часто потрапляла до свого читача, позаяк не існувало належного інформаційно-книжкового простору. Клуб презентував основні перекладні наукові видавничі проекти, здійснені за підтримки МФВ, адже інформація про них не завжди доходила до ЗМІ. Протягом 1,5 років на засіданнях Клубу обговорено понад 50 видань майже 20 видавництв, а близько 20% з цих книжок отримали нагороди найпрестижніших в Україні конкурсів. До обговорення бралися книжки, котрі супроводжувалися принаймні двома рецензіями, що заразом полегшувало шлях інформації про те чи те видання до книжкового ринку.

2000-й рік – Проект перекладів і Розвиток електронного видавництва як складові Інформаційної програми МФВ

Від 2000 р. “Проект перекладів” і “**Розвиток електронного видавництва**” стали складовими частинами “**Інформаційної програми**”, видавничо-грантова діяльність якої проводилася за двома напрямками. Перший – “*Вітчизняна література з суспільних та гуманітарних наук*” – фактично став останнім конкурсом у справі підтримки творів, що сприяли розвитку вітчизняної науки, інтеграції українського суспільства в європейський культурний простір. Натомість конкурс “*Електронні видання у сфері культури та гуманітарних знань*” мав на меті створити умови для розвитку електронних публікацій і наповнення Інтернету україномовним контентом. Актуалізувалися науково-дослідницькі й освітні Інтернет-проекти в гуманітарній сфері, що потребували для своєї реалізації інформаційних технологій. Перші 8 проектів були пов’язані з електронним видавництвом, завдяки яким запрацювали нові інформаційні ресурси.

В свою чергу, програма “Проект перекладів”, запровадивши конкурс “*Переклад зарубіжної літератури українською мовою з гуманітарних та суспільних дисциплін*” (у 2000 р. підтримано 69 проектів), продовжила сприяти появі нових книжок, що заповнювали лакуни в українському корпусі суспільно-

гуманітарних текстів і поширювали інформацію про цінності та переваги відкритого суспільства в Україні. Почала зростати активність українських видавництв на міжнародному ринку, а також формувалися нові майстри українського наукового перекладу.

2001-й рік

За конкурсом “Електронні часописи з гуманітарних та суспільних дисциплін”, проведеним уже 2001 р., “Інформаційною програмою” було підтримано 14 часописів з актуальних питань гендерної тематики, медіа-освіти, соціальної роботи, розвитку демократії й політичної аналітики, захисту прав людини, близькосхідних досліджень, а також комплекс електронних реферативних часописів “Політика. Політичні науки”. “Економіка. Економічні науки”, “Історія. Історичні науки”.

Того ж року, відповідаючи на результати опитування, проведеного серед українських науковців і фахівців у галузі книговидавництва та книгорозповсюдження, де в якості значної проблеми вказувався брак перекладної літератури соціо-гуманітарного спрямування, за “Проектом перекладів” було підтримано 66 назв книжок. А крім того – ще 2 проекти: операційний проект “Експертиза якості перекладів”, що полягав у додатковому науковому та літературному контрольному рецензуванні частини перекладу, та “Перекладацька майстерня 2000-2001. Рік 2. Дворічна школа інтерпретації та перекладу художніх і наукових текстів (гуманітарні та суспільні науки)” – єдина на той час в Україні ініціатива щодо підготовки нового покоління українських перекладачів. У цьому проекті взяло участь 29 студентів-перекладачів (19 українців і 10 іноземців). Основним компонентом навчання при Центрі гуманітарних досліджень (Львів) стала індивідуальна практика перекладацької майстерності шляхом роботи над художнім і науковим перекладом, есеєм, книжковою рецензією та науковою статтею. Відбувся проміжний тиждень вдосконалення та тритижнева літня сесія з лекціями й обговореннями.

2002-й рік

В 2002 р., коли в межах “Проекту перекладів” було видано вже 157 назв книг, постало питання про комплексну оцінку впливу програми на розвиток видавничої галузі в Україні та формування окремої ініціативи, адже йшлося про певні чіткіші прогнози й планування. Приміром, з’ясувалося, що поступово зменшується термін реалізації проектів з видання книг (від 3 років до 1-2) з огляду на отримання видавництвами досвіду в реалізації перекладних академічних проектів. Спостерігалось також поступове зменшення фінансової частки МФВ у перекладних проектах: від 70-80% у перші роки діяльності до 30-40% в 2001 р. (середній розмір гранту становив 3 661 дол. США). Частина вивільнених коштів була спрямована на підвищення якості перекладів. Таким чином, виникла ідея заснувати, крім “Проекту перекладів”, іще й “Лабораторію наукового перекладу”, котра б стала простором співпраці перекладачів і науковців, що працюють над виданнями за підтримки МФВ. Торкнемося цих двох ініціатив детальніше.

ПРОЕКТ ПЕРЕКЛАДІВ: РОЗВИТОК І ВПЛИВ

Початок “Проекту перекладів” мав цікаву передісторію й вилився в доволі плідний розвиток. Ще в 1996 р. ІВС-Будапешт розпочав своєрідний експеримент, який упродовж кількох наступних років об’єднав усі національні Фонди Дж. Сороса в 26 країнах. За мету було взято створення певної інформаційної бази в країнах постсовєтського регіону, Центральної та Південно-Східної Європи, Центральної Азії й Монголії, що започаткувала б діалог вчених-гуманітаріїв між собою та їхніми колегами на Заході.

Отже, в генеральних планах “Проекту перекладів” і Центру розвитку видавничої діяльності ІВС було укладання переліку літератури, який би був приблизно ідентичним у своїй основі в усіх національних проектах, однак його можна було б поповнювати дослідженнями, що відповідали культурній ситуації того чи того регіону. Головним завданням цих книг було сприяння порозумінню між культурами, популяризація цінностей відкритого суспільства, підвищення освітніх стандартів, розвиток критичного мислення. Відтак, до списку потрапили монографічні та колективні праці, що склали кілька блоків:

- класичні роботи представників ліберальної думки;
- твори з соціології, історії, економіки, філософії та політології;

- дослідження в сфері управління недержавними неприбутковими й донорськими організаціями, процесами освіти тощо;
- розвідки авторів із локальних країн-учасниць експерименту.

З моменту старту в **1998** р. “Проекту перекладів” МФВ як мережевої програми, що була спільною ініціативою МФВ, Інформаційної програми ІВС (Будапешт) і фундації “Наступна сторінка” (Софія), стала відчутною й активність українських експертів, яка просувалася від змістовної критики переліку пропонованих видань до плідної дорадчої співпраці. Програма спрямовувала зусилля на досягнення двох цілей: перекласти найважливіші праці з соціально-гуманітарних дисциплін (окрім перелічених вище напрямів це ще й аналіз і розвиток державної політики, місцевого самоврядування, державного управління, соціального капіталу, системи освіти, антропології, гендерних питань, мистецького менеджменту, міжетнічних взаємин, полікультурності, націоналізму, історії та пам’яті тощо), а також сприяти розвитку незалежної видавничої галузі. За програмою перекладалися, в першу чергу, праці тих авторів, що не були відомі або не перекладалися в Україні взагалі. Також перевагу мали роботи, що становили попит для великої аудиторії читачів: науковців, студентів, учнів, широкої публіки загалом. Отож з’явилися книжки про переклад яких донедавна ще годі було й мріяти: Платон, Аристотель, Тома Аквінський, Кант, Гегель, Арендт, Вебер, Сміт, Габермас і багато ін.

Попри те, що програма запропонувала низку нових ініціатив, вона не виникла на порожньому місці. “Проект перекладів” продовжив намагання МФВ підтримувати вільне поширення інформації, а також діяльність у перекладацькій і видавничій галузі, спираючись на досягнення програм “Трансформації гуманітарної освіти” та “Видавничої програми”. Провадилася співпраця з іншими програмами МФВ – “Бібліотечна програма”, “Програма розвитку Інтернет”, “Розвиток громадської політики”, “Демократизація та реформування місцевого самоврядування та державного управління”, “Розвиток освіти”, “Жінка в суспільстві”, “Культура”, “Рома України”, “Розвиток ЗМІ”.

Але в ході реалізації програмної стратегії оголилися й певні виклики. Так, в Україні було зафіксовано відсутність усталеного механізму розповсюдження нових ідей. Згідно з дослідженням Центру розвитку видавничої діяльності ІВС-Будапешт, ситуація у видавничій галузі України, будучи головною складовою такого механізму, визнана більш проблематичною ніж, приміром, у країнах Східної Європи та колишнього ССРСР. Видання книг в Україні виявилось малоприбутковою справою через, на той час, великі податки, а згодом – незначний попит, що виник через брак поінформованості читача. Інша проблема – відсутність системи кредитування, а як наслідок – брак обігових коштів у видавництвах.

До труднощів програми можна також зарахувати неповноцінне залучення регіонів до її діяльності. Недостатньо розвиненою була система моніторингу підтриманих проектів, особливо стосовно якості перекладу. Термін реалізації проектів перекладу та видання книжки перевищував один рік.

Виявилися й інші проблемні зрізи. Фактично не існувало всеукраїнської потужної системи дистрибуції друкованої продукції. Постійно відчувалася конкуренція з боку російських видавництв на українському ринку. Проблематичну ситуацію ускладнювала відносно невелика кількість професійних перекладачів українською мовою. І, можливо, найголовніше – не існувало, та фактично досі немає, твердої й відповідальної політики уряду стосовно книговидання.

Попри те, що в Україні фіксувався стійкий попит на українську художню літературу, що почала поволі ставати самоокупною, академічна книга продовжувала існувати переважно за рахунок підтримки з боку МФВ, української діаспори та, подекуди, держави. Хоча видавничою діяльністю на початку 2000-х і опікувалися державні установи (прийнято кілька законів України, постанов Кабінету міністрів України та Верховної ради України, указів Президента України), нормативно-правова база стосовно книговидання та розповсюдження залишалася невпорядкованою, а в окремих місцях суперечливою.

Втім, проект мав уже певні здобутки: з’явилася нова перекладна література; ініційовано співпрацю українських науковців і видавництв у роботі над академічними серіями й окремими виданнями, зросла кількість академічних видавців; книговидавці отримали досвід міжнародної співпраці й самі почали здобувати авторські права на переклади та видання книг у іноземних видавництвах і літературних агенціях. Відчутним став системний вплив програми на видавничі процедури та практики (врегулювання прав

інтелектуальної власності, отримання ISBN, гонорари перекладачам), підвищилася якість академічних перекладів і видань, почала усталюватися традиція публічних дискусій і професійного рецензування перекладів науковцями. Підтримані фондом книжки здобули чимало нагород на конкурсах “Книжка року” та на “Форумі видавців”.

Таким чином, стала відчутною стійка цікавість до програми серед видавців. І це незважаючи на те, що переклади академічної літератури можна віднести до ризикованих проектів на ринку книговидавництва. В середньому вони складали 3-10% від здійснених видань видавництва, котре бере участь у “Проекті перекладів”, і приносили прибуток 2-5% загального річного прибутку з огляду на суттєві витрати в процесі підготовки перекладного видання. Продаж 60% накладу реалізувався впродовж першого року після виходу книги й 100% упродовж 3 років.

Отож програма здобула позитивний імідж надійного партнера з доступною інформацією про діяльність програми завдяки відкритому характері конкурсів, простим процедурам і коротким термінам розгляду, а також – стабільному фінансуванню підтриманих проектів. Отримано досвід залучення широкого кола провідних вітчизняних і зарубіжних експертів у галузі академічного книговидавництва та книгорозповсюдження (програмні й експертні ради, експертиза окремих проектів, оцінка діяльності програми). Це також і досвід роботи співпраці з донорами на засадах спільного фінансування окремих проектів.

Головним висновком кількарічної діяльності “Проекту перекладів” було те, що в сучасному інформаційно-мережевому суспільстві відбувається трансформація традиційних моделей комунікації, книговидавництва та книгорозповсюдження під впливом новітніх інформаційно-комунікативних технологій. Передбачалося, що комплексна діяльність у сфері академічних публікацій і їхніх агентів зможе каталізувати середовище найбільш ефективно. Йшлося про комплексне вирішення низки проблем, пов’язаних з академічними та спеціалізованими практичними публікаціями в друкованому й електронному вигляді.

Всі ці аспекти мусила врахувати нова програма, що дістала назву “**Соціальний капітал та Академічні публікації**” (“Проект перекладів” став одним із її провідних компонентів), на меті якої була актуалізація перекладацької діяльності та видання українською мовою (вперше) книжок авторів, які торкаються тематики громадянського суспільства, верховенства права та прав людини, соціальної й економічної теорії, глобалізації та європейської інтеграції, масмедій і комунікації, інформаційного суспільства, розвитку міст і місцевих громад, та які сприяють кращому порозумінню й зміцненню контактів між українськими й іноземними науковцями. Це також підтримка становлення сильної, різноманітної та незалежної видавничої галузі як життєво необхідного інституту громадянського суспільства. Передбачалося напрацювання нових моделей у менеджменті та маркетингу видавничої діяльності.

Цільову аудиторію програми склали видавництва (видавці й перекладачі текстів), а також об’єднання науковців, співробітників недержавних організацій і бібліотекарів, зацікавлених у розвитку електронних технологій.

До проектів висувалися такі обов’язкові вимоги як:

- належна оплата праці перекладача;
- для суспільно-гуманітарних перекладів – наявність наукового апарату видання (передмова/післямова наукового редактора чи перекладача, іменний і предметний покажчик, науковий коментар тощо);
- обмежувалася максимальна кількість поданих на один конкурс проектів від одного видавництва.

Перевага надавалася проектам, які:

- стосувалися питань актуальних наукових дискусій;
- започаткували/продовжили книжкові серії;
- містили полемічні додатки в академічних виданнях чи запитання до дискусії у виданнях з розвитку громадянського суспільства.

Фінансування (до 50% від загальної вартості проекту) надавалося на придбання прав, переклад і видання книжки; оплату праці перекладачів, наукових і літературних редакторів; поліграфічні витрати та відбувалася в два етапи: перша частина (до 50% від загальної суми гранту) перераховувалася після отримання прав на переклад і видання книжки та укладення угоди з перекладачем і науковим редактором; решта коштів надавалася після видання книжки.

Незалежні експерти визначали переможців конкурсів, беручи до уваги такі критерії:

- актуальність обраної книжки для розвитку демократичного, громадянського суспільства й академічної та наукової сфери в Україні;
- виконання вимоги про співфінансування проекту;
- наявність чіткого й реалістичного терміну виконання проекту;
- досвід видання перекладної літератури та своєчасне завершення раніше підтриманих проектів перекладу;
- високий фаховий рівень перекладача та наукового редактора в гуманітарно-суспільних перекладах;
- наявність інформації про власника прав на видання книжки;
- спроможність видавців забезпечити гуманітарно-суспільні переклади пошуковим апаратом і необхідними додатками на високому академічному рівні.

ЛАБОРАТОРІЯ НАУКОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

До 2002 р. український академічний перекладацький цех нагадував іще не цілком сформовану школу. В другій половині 90-х тексти перекладів були відверто слабкими стосовно рівня їх академічності, через що потребуватимуть пізніше наступного перевидання. До перекладу залучалися переважно перекладачі художніх текстів або фахівці з певних дисциплін, але з недостатнім знанням української мови, ба навіть тих мов, з яких робився переклад. Разом з тим, надзвичайно загострилася проблема редакторської правки текстів. Утім, посеред досвідчених перекладачів помалу назбирувалося коло молодих adeptів перекладу, хоч остаточно проблему перекладу-редагування це не розв'язало, адже часто-густо помічалася тяжіння (а іноді залежність) до термінології російських перекладів.

Подібні обставини спричинили організаційні заходи з заснування та розвитку школи академічного перекладу з метою розвивати й удосконалювати українську наукову термінологію й трансформувати академічний і публічний дискурс в Україні. Підтримка “Лабораторії наукового перекладу” спрямовувалася на створення умов діалогу між перекладачами та фахівцями в рамках роботи над кожним текстом, виховання нового покоління перекладачів, створення перекладацької інфраструктури (словники, поради, Інтернет-колективи тощо) з унормування української термінології й транслітерації персоналій в перекладах, формування передумов для дотримання видавництвами стандартів академічних видань.

Основні проблеми, на розв'язання яких було спрямовано проект:

- відсутність усталеної української гуманітарно-суспільної термінології;
- брак вузькофахових термінологічних словників, які б ураховували сучасний стан розвитку української мови та світової науки.

Завдання проекту:

- залучення до роботи перекладачів, фахівців мово- й термінознавців;
- підвищення наукового рівня перекладачів із середовища молодих фахівців;
- нарощення рівня обізнаності перекладачів-філологів щодо особливостей гуманітарно-суспільної термінології, наукового доробку того чи того автора, наукового контексту вживання певного поняття; забезпечення перекладачів-філологів термінологічною й семантичною “оптикою”;
- підняття рівня знань перекладачів-фахівців у конкретній галузі про правила словотворення та словобудови української мови, термінотворення, особливості стилістики української мови;
- вироблення єдиної української філософської і гуманітарно-суспільної термінології;

- впровадження стандартів академічних видань для перекладеної наукової літератури.

Принципи проекту:

- в побудові термінологічного апарату слід дотримуватися термінологічної строгості;
- українські терміни, з одного боку, мають відповідати іншомовним термінам, з іншого – узгоджуватися з українською термінологією;
- термін належить розглядати в контексті всієї термінологічної сфери;
- в перекладі іншомовних термінів важливо враховувати усталену традицію вжитку термінів в українській мові;
- у разі потреби створення нових термінів необхідно дотримуватися правил українського словотвору.

Одним із попередніх шляхів розв’язання цієї проблеми став проект “**Перекладацька майстерня**” (м. Львів) www.humanities.org.ua/TW/alm.htm, підтриманий МФВ у 2001 р. Проект був вагомою ініціативою в українському перекладацькому просторі й переважно зосереджувався на проведенні майстер-класів для молодих перекладачів. Для вирішення подібних проблем також був спрямований проект Вінницького національного технічного університету, Київського національного університету ім. Т. Шевченка й Співки дослідників модерної філософії “Класична термінологія й мова сучасної української гуманітаристики” (2004-2005). Ця ініціатива передбачала проведення передусім наукових термінологічних семінарів http://energo.vstu.vinnica.ua/philosophy/sem1_kart_term_inf_list.htm. Однак попередній досвід засвідчив, що семінари, які відбуваються в сфері перекладачів, мають відігравати роль не шкіл або наукових конференцій, а простору для реального діалогу між суб’єктами перекладацького та видавничого процесу й мати більш практичне спрямування.

Саме в цьому напрямі працював підтриманий МФВ проект “Лабораторія наукового перекладу”. Проект запропонував технологію семінарів, що створювали умови для діалогу фахівців і реальної роботи над конкретним текстом або термінологічною сферою. Від квітня 2002 року до січня 2009 року в межах проекту було проведено понад 100 семінарів.

Проект мав два напрями: *текстологічний* і *термінологічний*. Перший присвячувався розглядові та поліпшенню якості конкретних текстів, що готувалися до видання за підтримки МФВ. Другий був зорієнтований на створення багатомовних термінологічних словників, як результату детальних обговорень багатьма фахівцями. Термінологічний семінар складався з доповіді перекладача відповідної статті чи терміну; виступу експертів; обговорення, в якому беруть участь всі учасники семінару. В ідеї перекладу лежить не трансляція з однієї мови на іншу, а радше, перехід між культурами. Переклад є спільною дією авторів, перекладачів і читачів з пошуку і рефлексії над словами, пам’яттю, перспективами і мапами світу.

За останні роки “Лабораторія” створила три словники: *Англійсько-український словник термінології з освітньої політики*, *Англійсько-німецько-французько-український словник євроінтеграційної термінології* та *Німецько-український словник гуманітарних наук*. – К., 2009. Весь цей доробок активно використовується фахівцями з відповідних тематик. У 2010 р. “Лабораторії наукового перекладу” продовжує термінологічний напрям, результатом чого має стати другий том “Європейського словника філософії”. Новацією цього етапу реалізації проекту стало використання новомедійних технологій (технології Web 2.0, блоги, соціальні мережі, онлайн-групи, онлайн-форуми) для поширення інформації про проект і приваблення нових аудиторій.

Члени Громадської організації “Молодіжний гуманітарний центр”, якими засновано й здійснюється проект “Лабораторія наукового перекладу”, обізнані з дискурсом українського наукового перекладу в галузях гуманітарних і суспільних наук. Координатори проекту безпосередньо знайомі з перекладацьким процесом, позаяк є перекладачами, науковими рецензентами й редакторами перекладів іноземної гуманітарної літератури. Крім того, виконавці проекту неодноразово порушували проблему перекладу взагалі та українського перекладу зокрема в межах проекту “Дискусійний клуб” (реалізовувався ГО “Молодіжний гуманітарний центр” при НаУКМА), проводячи консультації та проблемні обговорення з учасниками школи “Перекладацька майстерня”, координаторами інших

перекладацько-термінологічних проектів, беручи участь у Форумі видавців (Львів, 2002-2004 рр.), міжнародних термінологічних конференціях і літніх школах (перекладацька літня школа Варшавського університету “Трансляторіум”, Львів, 16-25 червня 2004 р.), міжнародному дослідницькому проєкті (Болгарія, Сербія, Україна) “Чому ми так говоримо? Мовні трансформації у період змін” (2008-2009 рр.), присвяченого дослідженню впливу перекладацької діяльності на формування сучасних національних мов, а також під час написання рецензійних статей до гуманітарної періодики.

У ході свого існування проєкт “Лабораторія наукового перекладу” по суті трансформувалася в розширену форму зовнішнього рецензування перекладів, підтриманих МФВ, а також здійснив низку спеціалізованих термінологічних під-проєктів. Досвід попередньої реалізації цієї експертної діяльності засвідчив необхідність продовження цієї ініціативи й доцільність обраної стратегії.

ПРОГРАМА “СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ТА АКАДЕМІЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ”: ЗАХОДИ І РЕЗУЛЬТАТИ

2003-й рік

Програма “Соціальний капітал та Академічні публікації” (СКАП) почала діяти з **2003** р. як наступниця програм “Проєкт перекладів” і “Розвиток електронного видавництва”. У самій назві програми відобразилася потреба поєднання теоретичного концепту стосовно розуміння природи соціальних зв'язків із можливістю створення видавничої інфраструктури й корпусу наукової літератури, які в своєму поєднанні сприяли б поширенню ідеї координації людських зусиль у досягненні визначених цілей, а також здатності до співпраці та довіри.

Програма успадкувала головні пріоритети своєї попередниці: видання українською мовою найважливіших праць сучасних і класичних зарубіжних авторів, що визначають розвиток гуманітарних і суспільних дисциплін, поширюють інформацію про цінності демократичного суспільства, збагачують словники, якими послуговуються громадяни нових демократій; становлення сильної, різноманітної та незалежної видавничої індустрії як життєво необхідної інституції громадянського суспільства; розвиток школи академічного перекладу; трансформація академічного й публічного дискурсу в Україні.

За результатами щорічного конкурсу “*Переклад зарубіжної літератури з гуманітарних та суспільних дисциплін*”, який провадився в рамках мережевого компоненту програми “Проєкт перекладів” і мав за підсумком 1998-2003 рр. 238 виданих перекладів, перевагу мали 62 проєкти, що не тільки започатковували чи продовжували книжкові серії, передбачали полемічні додатки в академічних виданнях чи запитання до дискусії у виданнях із розвитку громадянського суспільства, а й розміщували певні розділи перекладу в електронному вигляді в режимі відкритого доступу.

Партнерами конкурсу виступили: Гете-Інститут у Києві; Посольство Франції в Україні; Відділ преси, культури та інформації Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні; Посольство Королівства Нідерланди в Україні; Посольство Австрії в Україні; Чеський культурний центр в Україні; програма “Демократична освіта” Університету Куїнс (Канада); Фонд “Далекий Схід”; Books from Lithuania; Fund for Central and East European Book Projects (Amsterdam); Fund for the Production and Translation of Dutch Literature (Amsterdam).

Паралельно стартував вище згаданий проєкт “Лабораторія наукового перекладу”, за яким відбувалися щодвотижневі майстерні-майданчики, створені для співпраці перекладачів і науковців у підтриманих МФВ перекладах. Виконавці проєкту – Молодіжна громадська організація “Молодіжний гуманітарний центр” – працювали в двох царинах: лабораторія наукового перекладу з гуманітарних і суспільних дисциплін і лабораторія наукового перекладу в галузі освітньої політики (спільно з проєктом “Інновація й оновлення освіти для покращення добробуту і зниження рівня бідності” МФВ і ПРООН і Представництвом Європейської Комісії в Україні).

Наприкінці 2003 р. МФВ і Гете-Інститут-Київ започаткували спільну програму підтримки українських перекладів німецькомовної літератури, в рамках якої планувалося щороку підтримувати українські

видання 20-30 німецьких книжок у царині гуманітарних і суспільних наук, а також художньої та дитячої літератури.

2004-й рік

2004 р. відбулися два конкурси перекладів: загальний конкурс “Переклад німецької літератури українською мовою” та спеціалізований конкурс “Переклад німецької літератури українською мовою з питань європейської інтеграції, верховенства права і соціальної економіки”, а також тендер на видання окремих назв книжок. З-поміж 114 конкурсних проектів експерти програми підтримали 25 проектів.

У липні 2004-го МФВ і Програма “Сковорода” Посольства Франції в Україні започаткували спільний конкурс “Переклад сучасної французької політичної філософії українською мовою” (підтримано 8 конкурсних проектів із 30 заявок), а у вересні подібна ініціатива була заснована з Британською Радою в Україні для підтримки українських перекладів сучасної британської літератури (з 30 проектів експерти віддали перевагу 9).

Внаслідок кількарічної співпраці між програмами МФВ “Верховенство права” і СКАП 2004 р. відбувся спільний конкурс “Переклад зарубіжної літератури з питань верховенства права”. Серед 27 конкурсних проектів підтримку здобули 5, які передбачали висвітлення питань розуміння права, історії становлення правової культури, розвиток судового прецеденту, застосування міжнародного та європейського права в Україні.

Цього ж року діяльність СКАП в співпраці з мережевою програмою Budapest Open Access Initiative (BOAI) було спрямовано на промоцію електронних часописів та інституційних архівів відкритого доступу шляхом надання організаційної й технічної підтримки, розробки політик і бізнес-планів, проведення тренінгів і досліджень. Спільно з Прайвесі Юкрейн проводилася адаптація ліцензій Креатив Комонз (розміщення повнотекстових ресурсів у Інтернеті) до українського законодавства про авторські права.

У межах проекту “Лабораторія наукового перекладу” в 2004 р. відбувалися щодвотижневі майстерні-майданчики для співпраці перекладачів і науковців у підтриманих МФВ перекладах. Виконавці проекту працювали в царинах наукового перекладу з гуманітарних і суспільних дисциплін і наукового перекладу в галузі права спільно з Центром європейського й порівняльного права Міністерства юстиції України. Безпосередні результати проекту – тематичні англо-франко-німецько-українські словники термінів та індекси власних назв, що розроблялися на майстернях, методичні поради з теорії та практики перекладу, форум перекладачів для вирішення поточних перекладацьких проблем, перекладацька біржа, на якій зацікавлені видавці можуть знайти фахових перекладачів і наукових редакторів.

Впродовж усього року програма СКАП проводила традиційну експертизу-рецензування зразків перекладів, що готувалися до друку за підтримки МФВ і підтримала кілька актуальних видавничих проектів.

2005-й рік

В **2005** р. напрями діяльності програми розподілилися таким чином:

- Грантові конкурси підтримки перекладів зарубіжної літератури українською мовою.
- Сприяння відкритому доступу до результатів наукових досліджень.
- Український книжковий проект.

Програма підтримки німецьких перекладів українською мовою МФВ і Гете-Інституту третій рік поспіль працювала з бюджетом, який становив 90 000 євро. Половину цієї суми надавало Міністерство закордонних справ ФРН, а іншу частину – МФВ. Того року 29 книжок здобули фінансову підтримку в рамках двох конкурсів: “Переклад німецької літератури українською мовою” та “Переклад німецької наукової літератури з питань розвитку масмедій і комунікації, інформаційного суспільства і глобалізації та німецької дитячої літератури українською мовою”. Другий рік тривала й програма

перекладу сучасної британської літератури українською мовою в співпраці з Британською радою в Україні, підтримавши 9 проектів.

У справі сприяння відкритому доступу до результатів наукових досліджень стратегія програми СКАП у співпраці з проектом “Відкритий доступ” ІВС і Консорціумом Електронна Інформація для бібліотек (eIFL) була спрямована на розвиток електронних часописів відкритого доступу та відкритих інституційних архівів шляхом надання організаційної й технічної підтримки в розробці політик і бізнес-планів, проведення тренінгів і семінарів.

Відкритий доступ – це безкоштовний доступ читачів до якісної наукової літератури в публічному Інтернеті з правом читати, завантажувати, копіювати, поширювати, друкувати, шукати, посилатися на повнотекстові статті, індексувати тощо, тобто використовувати з будь-якою законною метою без фінансових, юридичних або технічних перешкод (Будапештська Ініціатива Відкритого Доступу, www.soros.org/openaccess/index.shtml).

17-19 лютого 2005 р. вперше на теренах Центрально-Східної Європи відбувся міжнародний семінар “Наукова комунікація у відкритому доступі” за участі 140 науковців і освітян із 17 країн світу. Організатори семінару: МФВ, ІВС, Національна академія наук України, Міжнародна асоціація академій наук, Національний університет “Кієво-Могилянська академія”. За підтримки програми “Схід-Схід: Партнерство без кордонів” ІВС, Британської Ради в Україні, Посольства Королівства Нідерланди в Україні, компанії “Діалог” і видавництва “К.І.С.” Учасники семінару обговорювали потенціал наукової комунікації у відкритому доступі, яка стала однією із п’яти найважливіших наукових подій 2003 р., а 2004-го – провідною науково-освітньою практикою; розглядали практики започаткування журналів відкритого доступу й трансформування передплатних журналів у журнали відкритого доступу; розвиток інституційних репозитаріїв і архівів відкритого доступу; застосування адекватних копірайтів на наукові твори у відкритому доступі та інші актуальні питання науково-освітнього розвитку.

Цей рік вирізнявся ще однією ініціативою – появою “Українського книжкового проекту”. МФВ спільно з Fund for Central and East European Book Projects – Amsterdam отримав трирічний грант від програми МАТРА Міністерства закордонних справ Королівства Нідерланди на проект розвитку українського книжкового ринку.

Мета проекту: становлення професійного і потужного книжкового ринку в усій Україні.

Завдання проекту:

- сприяння розвитку інформаційно-комунікативної інфраструктури українського книжкового ринку та поліпшення співпраці між різними учасниками цього ринку;
- доступність книжок в українських регіонах;
- зростання фахового рівня видавців і книгопоширювачів.

Заходи за проектом і їх виконавці:

- створення інтернет-ресурсу української книжкової індустрії для Асоціації видавців і книгорозповсюджувачів та Центр розвитку бізнес-технологій VlasnaSprava.info;
- створення та розвиток 16 міжрайонних дистрибуційних центрів – “Джерела М” і книготорговельна дистрибуційна компанія “Самміт-книга”;
- тренінги для видавців і книгопоширювачів – Book Market Research (Краків, Польща).

2006-й рік

2006 року МФВ і Державний комітет телебачення і радіомовлення України організували обговорення Першої редакції концепції Національного центру популяризації української літератури за кордоном. Крім того, МФВ продовжив реалізацію спільної програми підтримки перекладів з Гете-Інститутом (підтримка перекладів із німецької мови на українську), Британською Радою в Україні (підтримка

перекладів сучасної британської літератури українською), Польським Інститутом у Києві (підтримка українських перекладів з польської мови). Співпраця велася також із Відділом преси, культури та інформації Посольства США в Україні, програмою “Сковорода” Посольства Франції в Україні.

В межах проекту “Відкритий доступ” того ж року відбулися такі найважливіші заходи:

- сесія “*Бібліотеки і відкритий доступ*” на конференції “Управління університетом і університетське самоврядування за умов автономії”, НаУКМА, 27-28 лютого;
- сесія “*Бібліотеки і відкритий доступ*” на Міжнародній науково-практичній конференції INFORMATIO-2006 “Інформаційні ресурси: проблеми створення, використання, доступу”, 2-6 жовтня (Алушта);
- семінари та презентації Наукової бібліотеки НаУКМА в українських університетах щодо переваг відкритого доступу.

У цей період до розвитку проектів відкритого доступу в Україні долучилися Гете-Інститут і Фонд Фрідріха Науманна. Разом з МФВ вони організували 2 міжнародні семінари: 28 вересня в МФВ відбувся семінар “*Відкритий доступ: інформація, наукова комунікація, культура*” та 13 листопада в Гете-Інституті проведено семінар “*Відкритий доступ до наукової інформації: нові можливості завдяки Інтернету. Частина 2: Авторське право за умов відкритого доступу*” для бібліотекарів, науковців, менеджерів освіти й журналістів.

Поза тим, МФВ розширив перелік партнерів для розвитку пілотних проектів зі створення інституційних архівів/репозитаріїв в Україні. Окрім уже задіяних у розробці юридичних і технічних рекомендацій для університетів України – Наукова бібліотека НаУКМА й Асоціації “Інформатіо-Консорціум” – пілотні проекти зі створення університетських репозитаріїв розпочали Львівський Національний Університет (проект Львівського центру гуманітарних досліджень) і Український католицький університет. МФВ продовжував співпрацю з українськими журналами відкритого доступу для їх включення в Директорію Журналів Відкритого Доступу (DOAJ). Розпочато співпрацю з Google щодо індексування українських наукових журналів. Таким чином, МФВ перетворився на організацію, котра послідовно розвиває проекти відкритого доступу на національному рівні.

Тим часом, у період діяльності “Українського книжкового проекту” було створено Інтернет-ресурс української книжкової індустрії www.UABooks.info. Проведено семінари та консультації для видавців і книготорговців польськими й голландськими консультантами з дослідження українського книжкового ринку. Трирічну програму тренінгів розпочали семінари Book Marketing Research (BMR, Краків, Польща). Після успішних семінарів BMR у 2005 р. МФВ організував іще 6 семінарів і 6 циклів індивідуальних консультацій: “*Стратегічне планування у видавництві*”, “*Промоція книжок у видавництві*” й “*Управління книжковою дистрибуцією*” у Львові та Києві. Цикл семінарів “*Стратегія книжкової торгівлі: Колективний підхід*” у Києві, Львові та Харкові здійснив провідний голландський експерт Гюс Схют. До участі в одноденному семінарі окрім видавців і книготорговців запрошували урядовців і фахівців з органів місцевого самоврядування для вироблення спільної стратегії сприяння розвитку книготорговства на міському, обласному та державному рівнях. Окрім семінарів відбулися індивідуальні консультації для книгарень.

У рамках проекту “100 тисяч книжок”, учасниками якого є книготорговельні компанії “Джерела М” і “Самміт-книга”, відкрито 7 регіональних філій у містах Рівне, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Вінниця, Полтава, Львів і Одеса. Персонал регіональних центрів працював із книгарнями, школами, бібліотеками, вищими навчальними закладами, підприємствами тощо, постачаючи книжки до книгарень, контролюючи продажі, проводячи рекламні акції видавництва і роблячи книжки доступнішими для читачів. Задля забезпечення роботи регіональних дистрибуційних центрів створювалася єдина інформаційна система, за допомогою якої будь-яка книгарня могла оперативно отримувати інформацію про наявність книжок, дізнаючись про книжкові новинки й роблячи свої замовлення.

У вересні 2006-го Центральний і Східноєвропейський книжковий проект (СЕЕВР), Амстердам, Форум видавців і МФВ організували презентацію та дебати “*Ефективна промоція книжки: Зростання читачької аудиторії та продажу книжок*”, які провів Генк Крайма, директор Фонду колективної

промоції нідерландської книжки (CPNB) за участі понад 80 видавців і книгорозповсюджувачів. Нарешті український книжковий ринок отримав перші публічні професійні орієнтири діяльності – результати першої хвилі першого кількарічного комплексного дослідження українського книжкового ринку. Замовники дослідження – МФВ і Fund for Central and East European Book Projects, Amsterdam, за підтримки програми МАТРА Міністерства закордонних справ Нідерландів. Виконавець дослідження – “ГФК ЮКРЕЙН”.

На цей момент можна було вже сформулювати й характерні труднощі реалізації пріоритетів програми СКАП. Видання перекладної наукової літератури й надалі залишалося маргінальним зацікавленням серед українських видавців. Видавці мало цікавилися іншомовною гуманітарною спадщиною й видавали українською переважно ті книжки, які рекомендував видати МФВ. Тільки-но виникала можливість подавати проекти перекладу художньої літератури (німецький і британський конкурси), видавці воліли скористатися з цієї нагоди, щоби не видавати гуманітаристику. Видавці продовжували зволікати з виданням книжок, підтриманих МФВ, а якість перекладів залишалася недосконалою. Україна так і не стала активним учасником європейських дискусій через брак перекладів української літератури іншими мовами. Консультації з видавцями перекладної літератури в Україні та науковцями засвідчили нестачу фахових перекладачів і критично низький статус перекладу в українському суспільстві. За 9 років діяльності програми фактично не з’явилися нові фахові перекладачі гуманітарного напрямку. Найслабшою ланкою українського книжкового ринку продовжував бути роздрібний продаж.

2007-й рік

У 2007 р. програма ставила за мету розширити можливості доступу до інформації (насамперед наукової) для її ефективного використання при вирішенні актуальних проблем українського суспільства. Значну увагу приділено інноваційним проектам доступу до знань, забезпеченню відкритого доступу до результатів актуальних досліджень, розвитку збалансованих прав інтелектуальної власності, зміцненню незалежної приватної видавничої індустрії. Поряд із грантовою діяльністю зростала частка операційних і адвокаційних компонентів (розвиток політик, інфраструктур, мережування та підвищення організаційної спроможності наукових і видавничих організацій). У діяльності програми поєдналися два стратегічні підходи – підтримка змістового наповнення (зокрема, в проекті перекладу книжок українською з певних актуальних тематик) і створення умов, за яких якісний зміст може видаватися та поширюватися (проекти доступу до знань, відкритого доступу, впровадження збалансованих прав інтелектуальної власності, розвитку українського книжкового ринку).

Як не парадоксально, з розвитком Інтернету від 2000 р. значно збузвився спектр прав користувачів щодо доступу до інформації та її ефективного використання для особистого і суспільного розвитку. Громадяни мали усвідомлювати наслідки запровадження таких жорсткіших форм захисту інтелектуальної власності й отримати можливості доступу до інформації з науковою та освітньою метою, збереження культурного надбання тощо. До 2007 р. програма СКАП лише реалізувала операційні проекти і надавала переговорні гранти з розвитку проектів відкритого доступу і збалансованих прав інтелектуальної власності. Тепер уперше був оголошений конкурс “*Відкритий доступ до знань та соціально збалансовані права інтелектуальної власності*” для науково-освітніх, громадських організацій, а також їхніх коаліцій, мереж і об’єднань. Конкурс реалізувався в співпраці з ІВС, Консорціумом “Електронна Інформація для бібліотек” (eIFL.net) і Connexions Project. Підтримку здобули 8 проектів зі створення і розвитку інституційних архівів відкритого доступу (в науково-освітніх організаціях і навчальних закладах), створення і розвитку наукових журналів відкритого доступу, інформування про відкритий доступ та соціально збалансовані права інтелектуальної власності шляхом проведення інформаційних семінарів для зацікавлених сторін – науковців, бібліотекарів, науково-освітніх організацій з метою розвинути практики відкритого доступу, а також організація конкурсів студентських досліджень.

Підтримка проекту “*Створення пілотного електронного архіву з відкритим доступом Львівського Національного Університету імені Івана Франка*” (реалізовувався Львівською МГО “Центр гуманітарних досліджень”) дозволила налагодити тісні стосунки насамперед з Українським Католицьким Університетом (Львів) та НаУКМА – партнерами в створенні відкритих інституційних

архівів, обмінятися досвідом з іншими інституціями, що творять схожі архіви. Співробітники Українського Католицького Університету зосередились над розробкою технічної і програмної бази відкритого архіву, а працівники Бібліотеки НаУКМА працювали над розробкою політик і стратегій стосовно відкритих архівів. Оскільки українські університети мають надто обмежені можливості для реалізації й популяризації власної наукової продукції, участь у цьому проекті і створення Е-архіву дозволила ввести до наукового обігу матеріали 10-річної діяльності Центру гуманітарних досліджень (тексти науковців найбільших українських університетів Львова, Києва, Одеси, Харкова, Донецька, Чернівців, Рівного, Тернополя, Житомира та інших міст, а також університетів США, Австралії, Канади, Швеції, Польщі, Чехії, Словаччини, Росії, Австрії, Німеччини, Великобританії та інших країн).

Цього ж року до Парламентських слухань з питань інтелектуальної власності (21 березня) стартував операційний проект циклу семінарів *“Нові засоби для поширення знань, інновацій і креативності – світові тенденції та український контекст”*. У рамках цього проекту відбувся семінар про практику використання ліцензій відкритого контенту Creative Commons у Польщі з Алемом Тарковскі, Creative Commons Polska, а також про українські перспективи й досвід Македонії з українськими та македонськими координаторами Creative Commons; низка семінарів в Одесі та Києві з Connexions (CNX, www.cnx.org) і Rice University Press щодо нових моделей видання навчальних матеріалів у відкритому доступі та діяльності університетських видавництв у цифрову добу; семінар *“Розширення доступу до наукових публікацій”* та презентація науково-освітніх архівів/репозитаріїв відкритого доступу в співпраці з Асоціацією *“Інформатіо-Консорціум”*, Інститутом програмних систем Національної Академії Наук України, Науковою бібліотекою НаУКМА, Українським Католицьким Університетом, Центром гуманітарних досліджень Львівського Національного університету ім.І.Франка та семінар *“Авторське право у цифровому середовищі”* в співпраці з Асоціацією *“Інформатіо-Консорціум”* та Науковою бібліотекою НаУКМА. Розпочалася співпраця з Google Scholar щодо безплатного оцифрування українських наукових журналів, індексування веб-сайтів наукових журналів і бібліотек.

19 проектів здобули підтримку в рамках спільного конкурсу Гете-Інституту *“Переклад німецької літератури українською мовою”* та 6 проектів у рамках спільного конкурсу Польського інституту в Києві *“Переклад польської літератури українською мовою”*. Програма зосередила увагу на підвищенні фахового рівня перекладачів шляхом організації семінарів для перекладачів-початківців, запровадження нових навчальних і менторських програм для перекладачів, підтримки інформаційно-консультаційних ресурсів про переклад у співпраці з *“Лабораторією наукового перекладу”* та Гете-Інститутом. Учасники семінарів запропонували розробити програму подальших семінарів і створити систему оперативного обміну інформацією. На виконання цього побажання експерти програми підтримали проект *“Простори”* – веб-ресурс, присвячений літературному перекладу, критиці літератури та мистецтва (<http://prostory.net.ua>).

Впродовж року відбулося 10 семінарів проекту *“Лабораторія наукового перекладу”*: 3 термінологічних і 7 обговорень перекладів книжок. На основі матеріалів проведених за останні кілька років семінарів укладено електронний чорновий варіант *“Німецько-українського словника гуманітарних наук”*.

У співпраці з Гете-Інститутом в Україні, Літературним колоквиумом Берліна, Фондом *“Бранденбурзькі ворота”* та за підтримки Посольства ФРН в Україні та МЗС Німеччини в 2007 році тривав проект *“Видавнича метрополія – Київ і Львів”*. Українські перекладачі, видавці та журналісти мали нагоду поспілкуватися зі співробітниками Літературного колоквиуму Берліна (Торстенем Денгесом і Ульріхом Янецкі), та письменниками М. Байером, Д. Ерпенбек, Ф. Герстенберг, Ю. Кукарт і Н. Церінгером про сучасну літературну ситуацію в Німеччині та актуальні тенденції в німецькому літературному житті.

Виконання *“Українського книжкового проекту”* здобуло позитивну оцінку партнерів програми – СЕЕВР (фондація Центральний і Східноєвропейський Книжковий Проект), які відвідали Україну в рамках моніторингового візиту восени 2007 р. Впродовж перших двох років реалізації проекту відбулися зміни на національному й регіональному рівнях. Український уряд розпочав діалог з видавничою громадськістю, книжка стала доступнішою для покупців і зросла кількість точок продажу книжок українських видавців у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Запорізькій, Івано-Франківській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Херсонській, Хмельницькій та Чернівецькій областях і АР Крим (саме у зазначених містах відкрилися перші міжрайонні дистрибуційні

центри). Близько половини активних видавців і книгорозповсюджувачів України взяли участь у 30 семінарах в рамках Українського книжкового проекту та засвідчили зростання власних оборотів.

Семінари, що відбулися в рамках проекту: тренінг учасників проекту “100 тисяч книжок” в Голландії; BMR (Краків, Польща) провів семінари “Дослідження ринку книжок”, “Менеджмент видавництва” та “Успішний продаж книжок у книгарнях” у Києві та Львові; заступник голови Голландської асоціації книгорозповсюджувачів Гюс Схют у співпраці з регіональними менеджерами центрів “100 тисяч книжок” провів семінари “Продаж книжок для менеджерів книгарень” у Вінниці, Рівному, Запоріжжі, Сімферополі, Херсоні, Миколаєві, Одесі, Дніпропетровську; у співпраці з Гете-Інститутом і за підтримки Посольства ФРН і МЗС ФРН відбувся семінар “Як провадити успішну діяльність у невеликому незалежному видавництві”, який провели німецькі видавці Даніела Зеель (видавництво “Kookbooks”) та Йорг Зундермайер (видавництво “Verbrecher Verlag”); Гете-Інститут і МФВ, у співпраці з Літературним колоквиумом Берліна та за підтримки Посольства ФРН в Україні та МЗС Німеччини організували семінар “Маркетингові стратегії у видавництві”, який провів Ральф Торнов, керівник відділу маркетингу видавництва “Rowohlt Verlag”, Німеччина. За підтримки СЕЕВР і МФВ видавництво “Самміт-книга” видало книжку Гюса Схюта “Продаж книжок для менеджерів книгарень: Практичні поради та ідеї”.

2008-й рік

У 2008 р. спільна експертна рада конкурсу перекладів з німецької мови надала підтримку 17 проектам, а з конкурсу перекладів з польської мови надала – 7 проектам. Важливим досягненням у співпраці з Польським Інститутом у Києві стало розширення програми підтримки перекладів з польської мови, до якої долучилося Посольство Республіки Польща.

Новою ініціативою в програмі стала співпраця з Всеукраїнською благодійною організацією “Фонд Віктора Пінчука – соціальна ініціатива” з реалізації спільного “Проекту перекладів зарубіжної літератури українською/російською мовами”, метою якого є видання літератури з просвітницької діяльності в царині філантропії та соціального лідерства; залучення та зацікавлення широкого кола громадськості до створення власних проектів у сфері творення добра (блага) для інших; створення передумов розуміння українською аудиторією ситуації, в якій існують потреби та зароджуються ініціативи з розвитку різноманітних форм благочинства, меценатства; забезпечення потреб читацької аудиторії фаховою літературою; заохочення широких верст громадянського суспільства до обговорення проблем, пов’язаних з прагматичними аспектами творення добра. Конкурс було спрямовано на забезпечення українського читача літературою, яка б могла заохотити до діяльності, що пов’язана з творенням добра (блага) для інших. Цільова аудиторія конкурсу – “інтелектуальний читач”, громадські діячі, суспільні та політичні лідери, науковці, викладачі, студенти, бізнесмени, що орієнтовані на соціальну діяльність. У 2008 р. спільна експертна рада конкурсу надала підтримку проектів видавництва “Кальварія” на видання книги Клінтон Біл. *Час віддавати. Як кожен з нас може змінити світ.*

Проект “Лабораторія наукового перекладу” в 2008 р. було присвячено спільній експертній роботі над Німецько-українським термінологічним словником філософії та гуманітарних наук. У рамках першого етапу проекту було проведено два термінологічних семінари, результати яких було покладено в основу словника. У листопаді відбувся семінар “Термінологія філософії права і моральної філософії” – www.ua-pereklad.org/ua/news/rechtsphilosophie, а в грудні – “Термінологія теології і філософії релігії” – www.ua-pereklad.org/ua/news/theology. У рамках проекту підтримується веб-сторінка “Лабораторії” (за новою адресою – www.ua-pereklad.org) і створено блог “Академічний переклад” www.ua-pereklad.blogspot.com.

У 2008 р. Програмна рада спільно з мережевою програмою ІВС надали підтримку 4 проектам за конкурсами “Відкритий доступ до знань” та “Збалансовані права інтелектуальної власності”. Їхніми результатами були створення та розвиток архівів відкритого доступу в науково-освітніх організаціях і навчальних закладах з актуальними повнотекстовими науковими публікаціями, навчальними матеріалами; інформування про відкритий доступ шляхом проведення інформаційних семінарів для зацікавлених сторін – науковців, бібліотекарів, науково-освітніх організацій з метою розвинути практики відкритого доступу; організація інформаційних семінарів для працівників ЗМІ; конкурси для

журналістів, які пишуть про відкритий доступ; конкурсів студентських досліджень тощо; розширення спектру прав користувачів щодо доступу до інформації та її ефективного використання для особистого і суспільного розвитку.

В листопаді того ж року завершилося виконання “Українського книжкового проекту”. “Джерела М” і книготорговельна дистрибуційна компанія “Самміт-книга” створили 14 міжрайонних дистрибуційних центрів – а також – Книжкову інформаційну систему <http://vsiknygy.org.ua> і <http://vsiknygy.net.ua> з детальною інформацією про 153 721 книжку 2 609 видавців (серед них 69 221 доступних у продажу та 5 534 новинок). Близько половини активних видавців і книгорозповсюджувачів України взяли участь у 41 циклі семінарів та консультацій в рамках проекту. Більшість учасників змогли розпочати нові проекти з продажу та видання книжок. На завершення “Українського книжкового проекту” підготовлені та розповсюджені рекомендації з розвитку державної і регіональних політик підтримки українського книжкового ринку.

Протягом року за участі та за ініціативи програми відбулася низка вагомих для книговидавничої галузі подій – семінарів, презентацій, зустрічей. У липні в Посольстві ФРН під час презентації книги М. Халера “Інтерв’ю” видавництва Академія Української Преси відбулося представлення спільної діяльності проекту перекладів Гете-Інституту й МФВ (за участі українських видавців і працівників Посольства). В жовтні в Центрі європейських досліджень при НаУКМА відбулася дискусія “Кому в Україні потрібна якість перекладів?” за участі перекладачів, видавців, представників “Лабораторії наукового перекладу”, експертів програми, де піднімалися питання про професійну етику перекладача, що є запорукою якості перекладу, йшлося про якість перекладу як бізнес-чинник і важелі впливу громади на якість перекладів. У грудні в Могілянській школі журналістики відбулася презентація книги Герда Штромайера “Політика і мас-медіа”, яка побачила світ у Видавничому домі “Києво-Могілянська академія” за підтримки МФВ і Гете-Інституту. Презентація спричинила активну полеміку на предмет ролі мас-медіа в сучасному суспільному житті.

У вересні програмою була ініційована зустріч з українськими видавцями, головним питанням якої стало обговорення процедури отримання та сплати авторських прав. Зважаючи на українське законодавство, сьогодні це здійснити проблематично. Для вирішення цієї проблеми було вирішено залучати до виконання функцій сприяння отриманню авторських прав інституції, з якими співпрацює програма. Іншою проблемою є промоція та інформування. Не виявлено активного видання, що висвітлювало б діяльність видавців, а також ініціювало продаж книжок не через книгарню.

Важливим чинником, який спричинив низку труднощів у сфері книговидання стала економічна криза, наслідки якої почали даватися взнаки під кінець року. З огляду на це, за ініціативи програми та громадської організації “Форум видавців” у грудні була проведена видавнича антикризова нарада, під час якої обговорювалися питання галузевої політики. Так, в умовах кризи найбільш нагальними постали такі проблеми: стратегічне планування галузі; налагодження зв’язку з книжковою торгівлею й пошук дієвих шляхів впливу на законодавців; ускладнення стосунків з постачальниками (папір, поліграфія, оренда); подорожчання транспортних перевезень і пошти; в сфері гуртової та роздрібною торгівлі виникнення ситуацій з несвоєчасними розрахунками за продані книжки; відсутність прозорості (ефективності й справедливості розподілу) у використанні бюджетних коштів, які надаються державою; почасти відсутність бізнес-етики в галузевих відносинах. Піднімалися питання про кредитування галузі, лобювання доповнення змін до закону про забезпечення гарантій у сфері книговидання та книжкової торгівлі. У грудні 2008 р. МФВ почав відновлювати співпрацю з відділом з питань культури Посольства США в Україні на предмет спільної підтримки перекладів сучасної американської літератури. Цього ж року між програмою та відділом Культурні горизонти фонду Open Ukraine встановилися консультаційні й дорадчі контакти на предмет спільних ініціатив. Зокрема, проведено консультації про дослідження корупції в царині культурної підтримки.

2009-й рік

У 2009 р. програма СКАП провадила широку підтримку видавничо-перекладацьких ініціатив, сприяючи ефективному використанню ресурсів відкритого доступу до наукової інформації через Інтернет, а також

збагачуючи комунікацію в публічному просторі України шляхом заохочення до використання можливостей новітніх медій.

Експертна рада конкурсу перекладів з німецької мови надала підтримку 19 проектам і 6 проектам за конкурсом перекладів з польської мови. Проведено конкурс *“Переклад сучасної американської літератури українською мовою”* та підтримано Програмною радою 7 проектів. Проект *“Лабораторія наукового перекладу”*, сприяючи розвиткові школи українського перекладу, безпосередньому спілкуванню між перекладачами, редакторами видавництв, мовознавцями й фахівцями з конкретних галузей гуманітарно-суспільного знання задля узгодження термінологічного апарату перекладних текстів, проводив експертну роботу над *“Німецько-українським термінологічним словником філософії та гуманітарних наук”*. Спільно з мережевою програмою ІВС Програмна рада СКАП надала підтримку 7 проектам за конкурсом *“Відкритий доступ до знань”*. Результатами реалізації цих проектів стало створення і розвиток архівів відкритого доступу в науково-освітніх організаціях і навчальних закладах з актуальними повнотекстовими науковими публікаціями, навчальними матеріалами.

Інновацією програми в 2009 р. став напрям **“Використання новітніх медіа”**. *Новітні медіа* – це посередники або носії передачі інформації, які виникли із розвитком цифрових технологій (Інтернет-видання, презентації на CD, комп’ютерні ігри, мобільні телефони тощо) та соціальні медіа, інформація в яких створюється загальною аудиторією (блоги, вікі, сайти громадянської журналістики, соціальні сервіси для зберігання фото/відео). Легкість передачі інформації зумовлює ефективність використання *“новітніх медіа”* для громадських цілей, адже вони, як засіб розвитку й посилення громадянського суспільства, стали одним з провідних напрямів роботи для західних громадських організацій. Ініціатива реалізується в співпраці з Інформаційною програмою ІВС.

Метою конкурсу *“Використання новітніх медіа”* було поширення інформації про можливості Інтернету та розширення доступу до знань; впровадження ідеї використання Інтернету як інструменту кампаній громадського активізму; розвиток *“відкритого суспільства”* через створення онлайн-спільнот. Конкурс спрямовувався на поширення інформації про можливості використання Інтернету в суспільстві; Інтернет технології для ГО та активістів; розвиток *“відкритого суспільства”* через створення онлайн-спільнот; висвітлення електронними культурологічними ресурсами книжкових новинок. Програмою підтримано 5 проектів, спрямованих на створення мережі освітніх конференцій, розробку посібників, інформаційних матеріалів про Інтернет з метою підвищення комунікаційної спроможності НУО, розвиток інтелектуального простору України, а також на заохочення громадських ініціатив до використання й поширення знань про *“новітні медіа”*.

2010-й рік

Незважаючи на те, що програма з 2010 р. фактично припинила свою грантову діяльність, організаційна й управлінська робота була спрямована на пошук потенційних донорів, які зможуть прийняти доробок програми за десятиліття існування *“Проекту перекладів”*. Програмний менеджмент було спрямовано на закриття програми в межах МФВ. Проводився внутрішній аудит проектів, які ще не завершені. В результаті з’ясовано, що попри проведену роботу в межах пріоритетів програми в Україні й надалі залишається низьким соціальний капітал науковця, переклади потребують удосконалення й перекладацької майстерні, а книжки широкої мережі розповсюдження та промоції.

У 2010 р. намітилася така діяльність:

- проведення низки зустрічей з міжнародними представництвами, донорськими організаціями та меценатами для координації діяльності за певними напрямками (фандрейзинг, підтримка книговидавництва та школи українського перекладу, планування публічних подій);
- підготовка семінару з обговорення словника неперекладностей спільно з Лабораторією наукового перекладу та видавництвом *“Дух і Літера”*;
- проведення перемовин з директорами програм МФВ щодо можливої спільної співпраці;
- підготовка та проведення низки робочих зустрічей з питань обговорення нагальних видавничо-перекладацьких проблем і підсумкового круглого-стола про перспективи діяльності програми із

- представниками книговидавничої та перекладацької галузі, партнерами, науковцями й експертами (видавництва, дистриб'юторські мережі, книгарні, перекладацькі асоціації тощо);
- проведення спільних ініціатив для видавництв і бібліотек: семінари та work-shops (спільно з Гете-Інститутом);
  - організація й участь у презентаціях книжок, виданих за підтримки МФВ;
  - адвокаційна діяльність: консультації видавців, перекладачів;
  - висвітлення програмних пріоритетів у ЗМІ та новітніх медіях.

500 КНИЖОК ГУМАНІТАРНОЇ КЛАСИКИ: 10 РОКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОЕКТУ ПЕРЕКЛАДІВ

20 жовтня 2009 року з нагоди видання 500-ої книжки перекладів літератури соціально-гуманітарної спрямованості в Конгрегаційній залі Національного університету “Києво-Могилянська академія” МФВ організував публічний захід (конференцію) “500 книжок світової гуманітарної класики / до десятиріччя “Проекту перекладів” програми “Соціальний капітал та Академічні публікації”

Метою конференції було обговорення трансформації державної політики України в сфері книговидавництва й перекладацької діяльності та донесення до владних структур повідомлення про необхідність підтримки перекладів українською мовою шляхом висвітлення досягнень “Проекту перекладів” програми СКАП за 10 років. Програма конференції складалася з кількох секцій: “Культура перекладу”, “Проблеми українського перекладу гуманітарної літератури”, “Державна політика підтримки книговидання в Україні”. Обговорювалися проблеми перекладу сучасної гуманітарної книги й політика її підтримки, культура сучасного українського книговидання та здобутки й виклики, що стоять перед ним.

До учасників заходу з привітанням звернувся Джордж Сорос, засновник і голова Інституту Відкритого Суспільства та мережі фондів Сороса, котрий, зокрема, наголосив: “Святкування видання п’ятисотої книжки підкреслить необхідність у підтримці з боку державних інституцій перекладів книжок іноземними мовами та висвітлить десятиріччя досягнень “Проекту перекладів”. Від самого початку Програма ефективно заповнила прогалину на ринку щодо перекладної книжки та забезпечила українців літературою найвищої якості їхньою рідною мовою” (www.youtube.com/watch?v=x0CeXqO7f00).

Серед результатів 10-річної роботи “Проекту перекладів”:

- понад 500 книг було перекладено з англійської, німецької, польської, французької та інших мов і видано українськими видавництвами;
- українська бібліотека збагатилася книгами класичних і сучасних авторів;
- відбулося становлення національної школи наукового перекладу;
- за підтримки програми побачили світ видатні твори зарубіжних авторів з економіки, філософії, історії, соціології, політології, психології, літературознавства, мистецтвознавства, релігії, соціології та суміжних дисциплін. Український читач отримав можливість познайомитися з працями Юргена Габермаса, Сьюзен Зонтаг, Мішеля Фуко, Адама Міхніка, Поля Рікера, Мартіна Гайдеггера та багатьох інших авторів;
- програма сприяла видавництву художньої та дитячої літератури.

З нагоди події проведено кількатижневу виставку-перформанс, де презентувалися книжки видавництв, які співпрацюють з МФВ, а також – визначено та нагороджено провідних видавців, перекладачів, редакторів і дизайнерів, завдяки яким з’явилися переклади соціально-гуманітарної літератури.

Як зазначив Голова Наглядової Ради МФВ, директор Українського наукового інституту Гарвардського університету (Кембридж, Масачусетс, США), професор Роман Шпорлюк: “Завдяки Міжнародному фонду “Відродження” та його перекладацькій програмі Україна стала країною, яка належить до всесвітньої спільноти”.

Видано електронний каталог “500 перекладів, здійснених за підтримки МФВ” і презентовано відкритий для всіх користувачів електронний архів (<http://books.irf.kiev.ua>). Архів надає систематизовану

інформацію про книги, перекладені та видані в межах “Проєкту перекладів” програми СКАП МФВ і можливість пошуку книг за тематичними розділами, іменами авторів, перекладачів, назвами видавництв та іншими параметрами. Основні категорії книжок архіву: Аналіз політики, Гендерні дослідження, Географія, Громадянське суспільство, Економіка, Засоби масової інформації, Книжкова справа, Історія, Культура, Література дитяча, Література художня, Літературознавство, Логіка, Менеджмент, Мистецтво, Міжнародні відносини, Освіта, Політика та політичні науки, Право, Психологія, Релігія, Семіотика, Суспільні науки, Філософія.

За підтримки програми протягом 1998-2009 років підтримано 768 проєктів (на загальну суму близько \$ 4 461 000) від майже 100 українських видавництв, внесок яких склав 50% суми кожного проєкту.

Впродовж цього часу програма здійснила неабиякий вплив на книжковий ринок України:

- заповнено прогалину в сфері перекладних видань;
- створено можливість українцям отримати якісну літературу рідною мовою;
- зміцнилися зв'язки між іноземною й українською науковою спільнотою;
- проведено професійні тренінги для видавців і перекладачів;
- покращилася ситуація з дистрибуцією та інформуванням про нові видання на книжковому ринку;
- започатковано нові тематичні напрями у видавництвах.

МФВ ДЯКУЄ ПАРТНЕРАМ “ПРОЕКТУ ПЕРЕКЛАДІВ”, ЯКІ ДОЛУЧИЛИСЯ ДО ПІДТРИМКИ ПЕРЕКЛАДНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УКРАЇНІ

Австрійське товариство "Культур-контакт"
Австрійський культурний форум у Києві
Благодійна організація "Центр практичної філософії"
Благодійний фонд "Громадянська злагода"
Благодійний фонд "Громадянська ініціатива"
Благодійний фонд захисту і розвитку українського книговидання
Благодійний фонд захисту і розвитку українського перекладу
Благодійний фонд захисту і розвитку українського художнього перекладу
Британська Рада
Видавнича фірма "Мегатайп"
Видавничий фонд НТШ-А з фундації М.Лепкого
Відділ преси, освіти і культури Посольства США в Україні
Всеукраїнський громадський благодійний фонд "Основи"
Гете-Інститут
Дім Америки в Україні
Європейський колегіум перекладачів (м.Штрален, Німеччина)
Інститут Книги (Польща)
Інститут стратегічних оцінок
Ірландський Літературний Обмін (Фонд Перекладів), Дублін, Ірландія
Канадська агенція міжнародного розвитку за програмою Канадського бюро міжнародної освіти
Канадський фонд співробітництва
Києво-Святошинське відділення Дитячого фонду України
Київська міська рада
Літературно агентство "Синописіс"
Мережа інститутів і шкіл державного управління Центральної та Східної Європи
Міжнародний благодійний фонд "Україна 3000"
Міністерство Великобританії у справах міжнародного розвитку
Міністерство закордонних справ Франції
Міністерство культури і туризму України
Міністерство культури та національної спадщини Республіки Польща
Молодіжна громадська організація "Молодіжний гуманітарний центр"
Науковий фонд Українсько-Американської Асоціації Університетських Професорів
Науково-видавнича програма Інституту Критики
Національна асоціація шкіл державних справ та управління
Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Німецький фонд INTER NATIONES Павло Скаленко
Польський Інститут у Києві
Польський Фонд Літератури
Посольство Великобританії в Україні
Посольство Греції в Україні
Посольство Республіки Польща в Україні
Посольство США в Україні
Посольство Федеративної Республіки Німеччини в Україні
Посольство Франції в Україні
Програма Міжнародного року Єжи Гедройця
Програма перекладів Poland
Програма перекладів Центрально-Європейського університету
Програма сприяння видавничій справі "СКОВОРОДА" Посольства Франції в Україні
Рада Мистецтв, Австралія
Регіональна місія Агентства США з міжнародного розвитку в Україні, Білорусі та Молдові (USAID)
Українська Вільна Академія Наук у США
Українська школа політичних студій

Український Вільний Університет (Мюнхен, Німеччина)
Український Науковий Інститут Гарвардського Університету
Український центр розвитку музейної справи
Федеральна земля Штирія Федеральне Міністерство освіти, мистецтва й культури (Австрія)
Філософський факультет Львівського Національного університету ім. І.Франка
Фонд Альфреда Крупа
Фонд Віктора Пінчука
Фонд сприяння українській мові й культурі при італійсько-українській Торговій палаті в Мілані
Фундація імені Роберта Боша
Центр досліджень історії України ім.Петра Яцика Канадського інституту українських студій
Альбертського університету
Центр досліджень СОТ, розвитку торгового права і практики
Центр розвитку видавничої справи Інституту відкритого суспільства - Будапешт
Швейцарська "Фундація Відродження"

ВИДАВНИЦТВА, ЯКІ РЕАЛІЗУВАЛИ ПРОЕКТИ З ВИДАННЯ КНИЖОК

А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА (Київ)
Ай Бі (Київ)
Академія Української Преси (Київ)
Аквілон-Прес (Київ)
Акта (Харків)
Альтернативи (Київ)
Альтерпрес (Київ)
АртЕк (Київ)
Арсенал (Львів)
А.С.К. (Київ)
Астролябія (Львів)
Ахілл (Львів)
БАХВА (Одеса)
Будівельник (Одеса)
ВАТ "Сімферопольська міська друкарня" (СГТ)
ВАТ "Сумська обласна друкарня"
Ваклер (Київ)
Веселка (Київ)
Видавництво Старого Лева (Львів)
Видавничий дім "Києво-Могилянська академія" (Київ)
Видавничий дім Дмитра Бураго (Київ)
Видавництво Жупанського (Київ)
Видавництво Соломії Павличко "Основи" (Київ)
Всесвіт (Київ)
Грані-Т (Київ)
Дух і літера (Київ)
Ентіс (Київ)
Задруга (Київ)
Знання (Київ)
Інтелсфера (Київ)
Ініціатива (Львів)
Інформація. Поступ. Перспективи (Львів)
Кальварія (Львів)
Каменяр (Львів)
Каравела (Харків)
Класика (Львів)
"К.І.С." (Київ)
Книга (Київ)

Компас (Київ)
Консум (Харків)
Критика (Київ)
Курс (Київ)
Либідь (Київ)
Лібра (Київ)
Лілея-НВ (Івано-Франківськ)
Літопис (Львів)
Майстерня книги (Київ)
Мегатайп (Київ)
Навчальна книга - Богдан (Тернопіль)
Наука (Київ)
Наш час (Київ)
Ніка-Центр (Київ)
Нора-Друк (Київ)
ОКО (Харків)
ППС, 2002 (Київ)
Свенас (Київ)
Свічадо (Львів)
Скарби (Київ)
Смолоскип (Київ)
Софія-А (Київ)
Спадщина ЛТД (Київ-Лондон)
Стилос (Київ)
Сфера (Київ)
Таврія (Сімферополь)
Таксон (Київ)
Тандем (Київ)
Тарбут Лаам (Харків)
Теза (Вінниця)
ТОВ "FetM"
Українська Вільна Академія Наук у США (Нью-Йорк)
Український письменник (Київ)
Український Центр духовної культури (Київ)
Університетське видавництво "Пульсари" (Київ)
УЦКД (Київ)
Факт (Київ)
Фенікс (Київ)
Фірма "Ельга"
Центр близькосхідних досліджень Інституту сходознавства ім.А.Кримського НАН України (Київ)
Центр Європи (Львів)
Четверта хвиля (Київ)
Школа (Київ)
Юніверс (Київ)
Фоліо (Харків)
IRIS (Київ)
KINO-КОЛО (Київ)
Port-Royal (Київ)

ПРОГРАМНА РАДА (2001 – 2009)

Програмна Рада програми “Проект перекладів” 2001
Бураковський Ігор (Голова ради)
Забужко Оксана
Євінгов Володимир

Костенко Наталя
Лях Віталій
Кірсенко Михайло

Програмна Рада програми “Проект перекладів” 2002

Бураковський Ігор (Голова ради),
Андрухович Юрій,
Богачевська-Хом'як Марта,
Лой Анатолій,
Євінгов Володимир.

Програмна рада програми “Соціальний капітал та академічні публікації” 2003

Олег Білий (Голова ради),
Юрій Андрухович,
Мирослава Антонович,
Марта Богачевська-Хом'як,
Анатолій Лой,
Сергій Слухай

Програмна Рада програми «Соціальний капітал і академічні публікації» 2004

Білий Олег (Голова ради),
Антонович Мирослава,
Богачевська-Хом'як Марта,
Бойченко Олександр,
Дергачов Олександр,
Лой Анатолій,
Слухай Сергій.

Програмна Рада програми «Соціальний капітал і академічні публікації» 2005

Білий Олег (Голова ради),
Антонович Мирослава,
Богачевська-Хом'як Марта,
Бойченко Олександр,
Мінаков Михайло,
Слухай Сергій.

Програмна рада програми «Соціальний капітал та академічні публікації» 2006

Мінаков Михайло (Голова ради),
Білий Олег,
Антонович Мирослава,
Бойченко Олександр,
Кутуєв Павло,
Слухай Сергій.

Програмна рада програми «Соціальний капітал та академічні публікації» 2007

Мінаков Михайло (Голова ради)
Кутуєв Павло
Портнов Андрій
Прохасько Юрій
Речицький Всеволод

Програмна рада програми «Соціальний капітал та академічні публікації» 2008

Мінаков Михайло (Голова ради)
Буткевич Максим
Кутуєв Павло
Полтавець Іван

Портнов Андрій
Прохасько Юрій

Програмна рада програми «Соціальний капітал та академічні публікації» 2009

Портнов Андрій (Голова ради)
Баумейстер Андрій,
Буткевич Максим
Куценко Ольга
Полтавець Іван
Прохасько Юрій

**ЕКСПЕРТНА КОМІСІЯ за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою”
(2004-2009)**

*Експертна комісія за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою” 2004
за поданням МФВ:*

Юрій Андрухович,
Тарас Возняк,
Анатолій Лой,
Михайло Мінаков,
Сергій Слухай.

за поданням Гете-Інституту-Київ:

Катя Брунер (лекторка програми німецьких академічних обмінів DAAD, літературознавець),
Барбара Каульбах,
Арно Кіркгхоф.

Експертна комісія за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою” 2005

Катя Брунер,
Маріон Гаазе,
Анатолій Лой,
Михайло Мінаков,
Єнс Рьослер,
Сергій Слухай,
Жан-П’єр Фрьолі,
Наталя Яковенко.

Експертна комісія за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою” 2006

Катя Брунер,
Маріон Гаазе,
Анатолій Лой,
Михайло Мінаков,
Єнс Рьослер,
Сергій Слухай,
Жан-П’єр Фрьолі,
Наталя Яковенко.

Експертна комісія за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою” 2007

Михайло Мінаков,
Павло Кутуєв,
Андрій Портнов,
Юрій Прохасько,
Маріон Гаазі (Гете-Інститут),
Жан-П’єр Фрьолі (Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні).

Експертна комісія за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою” 2008

Михайло Мінаков,
Андрій Портнов,
Юрій Прохасько,
Маріон Гаазі (Гете-Інститут),
Жан-П'єр Фролі (Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні).

Експертна комісія за конкурсом “Переклад німецької літератури українською мовою” 2009

Андрій Портнов,
Андрій Баумейстер,
Юрій Прохасько,
Вера Багаліантц (Гете-Інститут),
Гарольд Геррманн (Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні)
Ларс Льокнер (DAAD).

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОГРАМИ

1. Логвиненко Олекса, керівник напрямку “Видавнича програма”, 1997;
2. Рибачук Юрій, менеджер видавничої діяльності, 1997;
3. Грива Лідія, менеджер програмного розвитку напрямку “Видавнича програма”, 1997-1998;
4. Мінаков Михайло, директор інформаційних програм, 1999-2000;
5. Кучма Ірина, менеджер інформаційно-видавничих програм, менеджер програми “Соціальний капітал і академічні публікації”, 2000-2007;
6. Чубарова Дінара, асистент програми “Соціальний капітал і академічні публікації”, 2006-2007;
7. Лютий Тарас, менеджер програми “Соціальний капітал і академічні публікації”, 2008-2010;
8. Ткачук Катерина, асистент програми “Соціальний капітал і академічні публікації”, 2009-2010.

ПЕРЕЛІК ВИДАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЗА НАПРЯМОМ «ПРОЕКТ ПЕРЕКЛАДІВ»

1. Адорно Т. Теорія естетики. — К.: Основи, 2002.
2. Айслер Ріане. Чаша та меч. Наша історія, наше майбутнє. — К.: Сфера, 2003.
3. Аквінський Т. Коментарі до Аристотелевої "Політики". — К.: Основи, 2000.
4. Аллан Т.Р.С. Конституційна справедливість. Ліберальна теорія верховенства права. — К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.
5. Андерсон Б. Уявлені спільноти: Міркування щодо походження й поширення націоналізму. — К.: Критика, 2001.
6. Антологія феміністичної філософії / За ред. Елісон М. Джагер та Айрис М. Янг. — К.: Основи, 2006.
7. Апель, Карл-Отто. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до пост конвенціональної моралі. — К.: Дух і літера, 2009.
8. Арндт Г. Становище людини. — Л.: Літопис, 1999.
9. Арндт Х. Джерела тоталітаризму. — К.: Дух і Літера, 2002.
10. Арндт Х. Між минулим і майбутнім. — К.: Дух і Літера, 2002.
11. Арістотель. Нікомахова етика. — К.: Аквілон-Плюс, 2002.
12. Арістотель. Політика. — К.: Основи, 2000.
13. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки. — К.: Юніверс, 2004.
14. Арон Р. Мир і війна між націями. — К.: Юніверс, 2000.
15. Арон Р. Опій інтелектуалів. — К.: Юніверс, 2006.
16. Слова чоловіків (1790-1793)/ Кондорсе, Прюдом, Гійомар...; упоряднича Е. Бадентер. — К.: Альтерпрес. 2006.
17. Баберовскі, Йорг. Червоний терор. Історія сталінізму. — К.: К.І.С., 2007
18. Байме, Клаус фон. Політичні теорії сучасності. — К.: Стилос, 2008
19. Баландє Ж. Політична антропологія. — К.: Альтерпрес, 2002.
20. Балібар Етьєн. Ми, громадяни Європи? Кордони, держава, народ. — К.: Курс, 2006
21. Бальцерович Л. Соціалізм, капіталізм, перетворення. — Х.: Каравела, 2000.
22. Барба Е. Паперове каное. — Л.: Літопис, 2001.
23. Барнз В., Ледебул Л. Нові регіональні економіки: Спільний ринок США і глобальна економіка. — Л.: Літопис, 2003.
24. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. — К.: Смолоскип, 2008.
25. Батлер Джудіт. Гендерний клопіт. Фемінізм та підрив тожсамості. — К.: Ентіс, 2003.
26. Батлер Ф. Права людини у новому тисячолітті. — К.: Сфера, 2006
27. Бауер, Ютта. "Мальдіва, королева фарб". К.:Задруга, 2009.
28. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства. — К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.

29. **Бауман Зігмунт.** Етика постмодерну. — К.: Port-Royal, 2006
30. **Бейверсток Елісон.** Як продавати книги. — Х.: Каравела, 2002.
31. **Беньямін Вальтер.** Вибране. — Л.: Літопис, 2002.
32. **Бердиховська Б., Гнатюк О.** Бунт покоління. Розмови з українськими інтелектуалами. — К.: Дух і літера, 2004.
33. **Бердиховська Б.** Україна: люди і книжки / Пер. з пол. — К.: "К.І.С.", 2009.
34. **Берк П.** Популярна культура в ранньомодерній Європі. — К.: Український центр культурних досліджень, 2001.
35. **Берман Г. Дж.** Право і революція. — К.: IRIS, 2001.
36. **Бернерс-Лі Т.** Заснування Павутини. З чого починалася і до чого прийде Всесвітня мережа. — К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2007
37. **Бжезінський З.** Велика шахівниця. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.
38. **Бжезінський З.** Вибір: світове панування чи світове лідерство. — К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006
39. **Биков Василь.** Хресна дорога: Статті, есе, інтерв'ю, виступи. — К.: Веселка, 2002.
40. **Бінгем Р., Гилл Е., Вайт С.** Фінансування економічного розвитку. — Л.: Літопис, 2003
41. **Бітем Дейвід.** Визначення і вимірювання демократії. — К.: Літопис, 2005.
42. **Бланкарт Ш.** Державні фінанси в умовах демократії. — К.: Либідь, 2000.
43. **Бланшо Моріс.** Простір літератури. - Л.: Кальварія, 2007.
44. **Блауг М.** Економічна теорія в ретроспективі. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
45. **Блейклі Е.Дж.** Планування місцевого економічного розвитку. Теорія і практика. — Л.: Літопис, 2002.
46. **Блок М.** Феодальне суспільство. — К.: Всесвіт, 2002.
47. **Блюменберг Ганс.** Світ як книга. — К.: Лібра, 2005.
48. **Боардмен Ентоні, Грінберг Девід Г., Вайнінг Ейдан Р., Веймер Девід Л.** Аналіз вигід і витрат. Концепції і практика. — К.: АртЕк, 2003.
49. **Бовуа Даніель.** Шляхтич, кріпак і ревізор. — К.: ІНТЕЛ, 1996.
50. **Бодріяр Жан.** Божиста лівиця. Хроніка 1977-1984 років. — Л.: Кальварія, 2007
51. **Бодріяр Жан.** Символічний обмін і смерть. — Л.: Кальварія, 2004.
52. **Бодріяр Жан.** Симулякри і симуляція. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004.
53. **Боецій Северин.** Розрада від Філософії. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002.
54. **Бойс К.** Медлевінгери. — Вінниця: Видавництво "Тезис", 2009.
55. **Бойс К.** Скогландія. — Вінниця: Теза, 2008.
56. **Брайсон Джон М.** Стратегічне планування для державних та неприбуткових організацій. — Л.: Літопис, 2004.
57. **Браун Пітер.** Тіло і суспільство: чоловіки, жінки і сексуальне зречення в ранньому християнстві. — К.: Мегатайп, 2003.
58. **Бродель Ф.** Матеріальна цивілізація. 1-3 томи. — К.: Основи, 1998.
59. **Броснат, Мартін.** Держава Гітлера: створення і розвиток внутрішньої структури Третього рейху / Переклад з німецьк. О.Насика. — К.: Наука, 2009.
60. **Брудні оборудки: учасники, ресурси та механізми політичної корупції.** / Донатела дела Порта, Альберто Ванучі. — К.: К.І.С., 2006.
61. **Бруссіг Томас.** Сонячна алея. — Л.: Кальварія, 2005.
62. **Бруссіг Томас.** Як хлопці стають чоловіками або Чому футбол. — Л.: Кальварія, 2006.
63. **Брубейкер Роджерз.** Переобрамлений націоналізм. Статус нації та національне питання у новій Європі — Л.: Кальварія, 2006
64. **Бубер Мартін.** Гог і Магог. — К.: Дух і літера, 2008.
65. **Булат Т., Філенко Т.** Світ Миколи Лисенка: національна ідентичність, музика і політика України XIX - початку XX ст. — К.: Майстерня книги, 2009.
66. **Бурда М., Виплош Ч.** Макроекономіка. — К.: Основи, 1998.
67. **Бурдье П'єр.** Практичний глузд. — К.: Український центр духовної культури, 2003.
68. **Бьюкенен Джеймс М., Масгрейв Річард А.** Суспільні фінанси і суспільний вибір: Два протилежних бачення держави. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2004.
69. **Вайдахер Ф.** Загальна музеологія. — Л.: Літопис, 2005.
70. **Валіцький А.** Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії. — К.: Всесвіт, 1999.
71. **Вальденфельс Бернгард.** Топографія чужого. Студії до феноменології чужого. — К.: ППС-2002, 2004.
72. **Вальденфельс Бернгард.** Вступ до феноменології. — К.: "Альтерпрес", 2002.
73. **Ван Б'юрен, Джеральдіна.** Міжнародне право в галузі прав дитини. — О.: Бахва, 2006
74. **Вандич Пьотр.** Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. — К.: Критика, 2004.
75. **Вебер М.** Соціологія. — К.: Основи, 1998.
76. **Веймер Д., Вайнінг Е.** Аналіз політики. — К.: Основи, 1998.
77. **Вейн П.** Чи вірили греки у свої міфи? — Л.: Каменяр, 2003.
78. **Вельш Вольфганг.** Наш постмодерний модерн. — К.: Альтерпрес, 2004.
79. **Веріан Гел Р.** Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід. — К.: Лібра, 2006
80. **Винайдення традицій.** / за редакції Ерика Гобсбаума та Теренса Рейнджера. К. — Ніка-центр, 2005.
81. **Відкрита освіта:** колективний розвиток освіти через відкриті технології, відкритий контент і відкрите знання / За редакцією Тору Ійосі та М.С. Віджая Кумара / Переклад з англ. А. Іщенко, О.Носика. — К.: Наука, 2009.
82. **Вілсон, Браян.** Соціологія релігії. — Х.: Акта, 2002.
83. **Вілсон, Ендрю.** Українці: Несподівана нація. — К.: К.І.С., 2004.
84. **Вільямсон Олівер Е.** Економічні інституції капіталізму. — К.: АртЕк, 2001
85. **Віперман В.** Європейський фашизм: порівняльний аналіз (1922-1982). — К.: Дух і Літера, 2008.

86. Віскузі В.Кіп, Вернон Джон М., Гарингтон Джозеф Е. Економічна теорія, регулювання та антимонопольна політика. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004.
87. Вістріч, Р.С. Демонізація іншого: Антисемітизм, расизм і ксенофобія. — О.: Бахва, 2006
88. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян. Вступ до середньовічної історії слов'янства. — К.: Юніверс, 2004.
89. Влодарчик Я. Маркетинг у видавничій справі — фантазія чи дійсність? — Л.: Кальварія, 2002.
90. Волес Вільям, Волес Гелен. Творення політики у Європейському Союзі". — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004.
91. Вулф В. Власний простір. — К.: Альтернативи, 1999.
92. Вулф Ларі Винайдення Східної Європи: Мапа цивілізації у свідомості епохи Просвітництва. — К.: Часопис "Критика", 2009.
93. Вулф Т. Керування незисковою організацією в двадцять першому столітті. — К.: Скарби, 2004.
94. Вульф Ерік. Європа і народи без історії. — К.: КМ Академія, 2004.
95. Г'юм Девід. Трактат про людську природу. — К.: Всесвіт, 2003.
96. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості. — Л.: Літопис, 2000.
97. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. — К.: Четверта хвиля, 2001.
98. Габермас Ю. Залучення іншого: Студії з політичної теорії. — Л.: Астролябія, 2006
99. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль. — Л.: Літопис, 2008.
100. Гайдеггер Мартін. Дорогою до мови. — Л.: Літопис, 2007.
101. Гайек Ф. А. Індивідуалізм та економічний порядок. — Х. Акта, 2002.
102. Гайек Ф. А. Конституція свободи. — Л.: Літопис, 2002.
103. Гайек Ф. А. Право, законодавство та свобода. — К.: Аквілон-Прес, 2000.
104. Гайленд М.Дж. Угамуйте мене. — Л.: Кальварія, 2008.
105. Галлін Деніел С., Манчіні Паоло. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики. — К.: Наука, 2008.
106. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій: та зміна світового порядку. — Л.: Кальварія, 2006.
107. Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004.
108. Гегель Г. В. Ф. Філософія права. — К.: Юніверс, 2000.
109. Гелд Дейвід, Мак-Грю Ентоні. Глобалізація/Антиглобалізація. — К.: К.І.С., 2004.
110. Гелд Дейвід, Мак-Грю Ентоні. Глобальні трансформації: Політика, економіка, культура. — К.: Фенікс, 2003.
111. Гелд Дейвід. Демократія та глобальний устрій. — К.: Port-Royal, 2005
112. Гелрігел Д., Слокум Дж. В. мол., Вудмен Р. В., Бренінг Н. С. Організаційна поведінка. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
113. Генацино Вільгельм Парасолька на цей день. — Л.: Кальварія, 2008.
114. Генсон М.Е. Керування освітою та організаційна поведінка. — Л.: Літопис, 2002.
115. Генрих Д. Свідоме життя. Дослідження співвідношення суб'єктивності та метафізики. — К.: Курс, 2006
116. Гердеген М. Європейське право. — К.: "К.І.С.", 2008.
117. Герлігі П. Одеса. Історія міста, 1794 - 1914. — К.: Критика, 1999.
118. Германн Ю. Нічого, крім привидів. — Харків: Фолію, 2008.
119. Герст Пол, Томпсон Грехем. Сумніви в глобалізації. — К.: К.І.С., 2002.
120. Гіл Ч. В. Л. Міжнародний бізнес: конкуренція на глобальному ринку. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
121. Гірц К. Інтерпретація культур. — К.: Дух і літера, 2001.
122. Глобальне відродження демократії./ За ред. Ларрі Даймонда та Марка Ф.Платтнера. — Л.: Ахіл, 2004.
123. Глобальні модерності / За ред. М. Фезерстоуна та ін. — К.: Ніка-Центр, 2008.
124. Гнатюк Оля. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. — К.: Критика, 2005.
125. Гоббс Т. Левіафан. — К.: Дух і літера, 2000.
126. Гобсбаум Е. Вік екстремізму. — К.: Альтернативи, 2001.
127. Говард М. Війна в європейській історії. — К.: Мегатайп, 2000.
128. Говлет М., Рамеш М. Дослідження державної політики: Цикли та підсистеми політики. — Л.: Кальварія, 2004.
129. Гогвуд Брасн, Ган Луїс. Аналіз політики для реального світу. — К.: Видавництві Соломії Павличко "Основи", 2004.
130. Гол Джим. Онлайн-журналістика. — К.: К.І.С., 2005.
131. Гопкінз Д. Оцінювання для розвитку школи. — Л.: Літопис, 2003.
132. Горкгаймер Макс. Критика інструментального розуму. — К.: ППС-2002, 2006
133. Горовіц Доналд Л. Міжетнічні конфлікти. — Х.: Каравела, 2004.
134. Гроз'сан Р.К. Як працювати з банком. — К.: Основи, 1998.
135. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. — Л.: Літопис, 1999.
136. Гуманістична психологія./За ред. Романа Трача, Георгія Балла. Т. 1. Гуманістичні підходи в західній психології. — К.: Університетське видавництво "Пульсари", 2001.
137. Гумбольдт В. Ідеї щодо з'ясування меж діяльності держави. — Сімферополь: Таврія, 2003.
138. Гусерль Е. Досвід і судження. Дослідження з генеалогії логіки. — Київ: ППС-2002, 2009.
139. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі. — К.: Лібра, 2003.
140. Гьофе Отфрід. Демократія в епоху глобалізації. — К.: ППС-2002, 2007.
141. Гьофе Отфрід. Розум і право. Складові інтеркультурного правового дискурсу. — К.: Альтерпрес, 2003.
142. Гьофе Отфрід. Справедливість і субсидіарність. — К.: Альтерпрес, 2004.
143. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. — К.: Юніверс, 2001.
144. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Том 1 — К.: Юніверс, 2000.
145. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Том 2 — К.: Юніверс, 2000.
146. Гаєр Манфред. Світ Канта. Біографія. — К.: Юніверс, 2007

147. **Гарднер Говард**. Множинні інтелекти. Теорія у практиці. — К.: Мегатайп, 2004.
148. **Гарфінкел Гаролд**. Дослідження з етнометодології. — К.: Курс, 2005.
149. **Гелбрейт Джон Кенет**. Суспільство блага. Пора гуманності. — К.: Видавничий дім "Скарби", 2003.
150. **Гелнер Е.** Нації та націоналізм. Націоналізм. — К.: Таксон, 2003.
151. **Гелнер Е.** Розум і культура. Історична ролі раціональності та раціоналізму. — Х.: Акта, 2004.
152. **Гендерні перспективи**. — К.: Факт, 2004.
153. **Гіденс Е.** Соціологія. — К.: Основи, 1999.
154. **Гіденс Ентоні**. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя. — К.: Український філософський фонд, "Альтерперс", 2004.
155. **Гілпін Роберт**. Проблеми глобального капіталізму. Світова економіка у XXI столітті. — Х.: Каравела, 2004.
156. **Гловацький, Януш**. З голови / Переклад з польської Олександр Ірванець. — Львів: Астролябія, 2009.
157. **Гоне, Ж.** Освіта і засоби масової інформації. — К.: К.І.С., 2002.
158. **Готтфредсон М., Герші Т.** Загальна теорія злочину. — Х.: "Акта", 2000.
159. **Грас Гюнтер**. Бляшаний барабан. — К.: Юніверс, 2005.
160. **Грасс Г.** Кіт і миша. — Харків: Фоліо, 2008.
161. **Графф А.** Світ без жінок: Стаття у польському громадському житті. — Л.: Ахіл, 2005.
162. **Грін Вільям Г.** Економетричний аналіз. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2005.
163. **Д'юї Дж.** Демократія і освіта. — Л.: Літопис, 2003.
164. **Д'юї Дж.** Досвід і освіта. — Л.: Кальварія, 2003.
165. **Дай Томас Р.** Основи державної політики. — О.: Бахва, 2005.
166. **Дайкер Д.** Прямі іноземні інвестиції та технологічний трансфер у пост-радянських країнах. — К.: К.І.С., 2003.
167. **Дайнен Десмонд**. Дедали міцніший союз: Курс європейської інтеграції. — К.: "К.І.С.", 2006.
168. **Дайсон Естер**. Життя за доби інтернету. Release 2.1. — К.: Видавничий дім "Альтернативи", 2002.
169. **Даль Р. А.** Демократія та її критики. — Х.: Вид. група «РА — Каравела», 2002.
170. **Даль Р. А.** Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція. — Х.: Каравела, 2002.
171. **Дамміт Майкл**. Логічні основи метафізики. — К.: IRIS, 2001.
172. **Данн Вільям Н.** Державна політика: Вступ до аналізу. — О.: Бахва, 2005.
173. **Дарендорф Ральф**. У пошуках нового устрою: Лекції на тему політики свободи у XXI столітті. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2006.
174. **Дворкін Р.** Серйозний погляд на права. — К.: Основи, 2000.
175. **Дворнік Ф.** Слов'яни в європейській історії та цивілізації. — К.: Дух і літера, 2000.
176. **Дебре Р.** Інтелектуальна влада у Франції. — К.: Дух і Літера, 2008.
177. **Дейвіс Н.** Європа. Історія. — К.: Основи, 2000.
178. **Дейвіс Н.** Ігрище Бога. Історія Польщі. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи". — К., 2008.
179. **Декарт Р.** Метафізичні роздуми. — К.: Юніверс, 2000.
180. **Декарт Р.** Міркування про метод. Щоб правильно спрямовувати свій розум і відшукувати істину в науках. — К.: Тандем, 2001.
181. **Державні фінанси в розвиткових і перехідних країнах**. — К.: К.І.С., 2006.
182. **Деріда Жак**. Письмо та відмінність. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004.
183. **Дерріда Ж.** Дарувати час. — Л.: Літопис, 2008.
184. **Дерман-Спаркс Луїза**. Антидискримінаційні методи виховання дітей дошкільного віку. — К.: Веселка, 2002.
185. **Джеймісон Ф.** Постмодернізм або Логіка культури пізнього капіталізму — К: Курс, 2008.
186. **Джеймс В.** Прагматизм. — К.: Альтернативи, 2000.
187. **Джервіс Р.** Сприйняття в міжнародній політиці: адекватність та неадекватність. — Х.: Каравела, 2003.
188. **Джилліген Джеймс**. Запобігання насильству. — К.: Сфера, 2004.
189. **Джонсон П.** Історія євреїв. — К.: Альтернативи, 2000.
190. **Дильонгова Ганна**. Історія Польщі 1795-1990. — К.: Києво-Могилянська академія, 2007
191. **Ділі Дж.** Основи семіотики. — Л.: Арсенал, 2000.
192. **Донеллі Джек**. Права людини у міжнародній політиці. — Л.: Кальварія, 2004.
193. **Дорнбуш Р., Фішер С.** Макроекономіка. — К.: Основи, 1996.
194. **Дьюї Дж.** Моральні принципи в освіті. — Л.: Літопис, 2001.
195. **Дюбі Жорж**. Доба соборів. Мистецтво та суспільство 980-1420 років. — К.: Юніверс, 2002.
196. **Дюркгайм Е.** Первісні форми релігійного життя. Тотемна система в Австралії. — К.: Юніверс, 2002.
197. **Дюркгайм Е.** Самогубство. Соціологічне дослідження. — К.: Основи, 1998.
198. **Еванс Ричард Дж.** На захист історії. — Л.: Кальварія, 2008.
199. **Ейкельман Дейл Ф.** Близький Схід та Центральна Азія: Антропологічний підхід. — К.: Стілос, Центр близькосхідних досліджень Інституту сходознавства ім.А.Кримського НАН України, 2005.
200. **Еко Умберто**. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. — Л.: Літопис, 2004.
201. **Економічні, соціальні й культурні права/** Під. ред. А. Ейде, К. Краузе, А. Розаса. — Одеса: Бахва, 2006
202. **Еліаде М.** Мефістофель і андрогін. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
203. **Еліас Норберт**. Процес цивілізації. Соціогенетичні і психогенетичні дослідження. — К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2003.
204. **Елштайн Джін Бетке**. Громадський чоловік, приватна жінка. Жінки у соціальній і політичній думці. — К.: Видавничий дім "Альтернативи", 2002.
205. **Енде, Міхаель**. Нескінченна історія. — Л.: Видавництво "Старого лева", 2008.
206. **Енциклопедія політичної думки/** За редакцією Міллера Д. — К.: Дух і Літера, 2000.

207. **Енциклопедія постмодернізму.** / За ред. Чарлза Е.Вінквіста і В.Тейлора. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2003.
208. **Епохи історії музики в окремих викладах:** в 2 т. — О.: Будівельник, 2003, 2004.
209. **Еплл Майк В.** Культурна політика і освіта. — К.: Веселка, 2002.
210. **Епллбом Енн.** Історія ГУЛАГу. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2006.
211. **Еріксен Томас Гіланд.** Тиранія моменту. Швидкий і повільний час в інформаційну добу. — Л.: Кальварія, 2004.
212. **Еспозіто Джон.** Ісламська загроза. Міф чи реальність? — Л.: Кальварія, 2004.
213. **Європейська інтеграція** /Уклад.: М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох. — К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2007
214. **Єжи Гедройць та українська еміграція: листування 1950-1980 років.** — К.: Критика, 2008.
215. **Славич Барбара.** Історія Балкан. XVIII-XIX століття. — К.: Свенас, 2004.
216. **Славич Барбара.** Історія Балкан. XX століття. — К.: Свенас, 2004.
217. **Жерар Ф.-М., Роеж'єр К.** Як розробляти та оцінювати шкільні підручники. — К.: Видавництво "К. І. С.", Аналітично-дослідницький центр "АНОД", 2001.
218. **Жижек С.** Дражливи суб'єкт: відсутній центр політичної онтології. — К.: ППС-2002, 2008.
219. **Жижек С.** Метастази насолоди. — К.: Альтернативи, 2000.
220. **Жінка і здоров'я.** / Ред. Марлен Б.Голдман, Морін К.Гетч. Т.1 — К.: Сфера, 2005.
221. **Жінка і здоров'я.** / Ред. Марлен Б.Голдман, Морін К.Гетч. Т.2 — К.: Сфера, 2006
222. **Жінка і здоров'я.** / Ред. Марлен Б.Голдман, Морін К.Гетч. Т.3 — К.: Сфера, 2009.
223. **Загасвський Адам** У чужій красі. — Л.: Кальварія, 2008.
224. **Звичасва корупція? Громадяни та уряд у посткомуністичній Європі.** — К.: К.І.С., 2004.
225. **Зізіулас Йоан.** Буття як спілкування: Дослідження особистості і Церкви. — К.: Дух і Літера, 2005.
226. **Зіморевич Бартоломей.** Потрійний Львів. — Л.: Центр Європи, 2002.
227. **Зонтаг Сьюзен.** Проти інтерпретації та інші есе. — Л.: Кальварія, 2006.
228. **Зонтаг Сьюзен.** Про фотографію. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002.
229. **Зонтгаймер, Курт.** Як нацизм прийшов до влади / Пер. з нім. — К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2009.
230. **Зубрицький Д.** Хроніка міста Львова. — Л.: Центр Європи, 2002.
231. **Ідея університету: Антологія.** — Л.: Літопис, 2002.
232. **Льницький Олег.** Український футуризм. — Л.: Літопис, 2003.
233. **Історія європейської ментальності.** За ред. Петера Дінцельбахера. — Л.: Літопис, 2004.
234. **Історична освіта: європейський та український досвід.** Викладання національної історії в школах Центральної і Східної Європи. / Пер. з нім. - К.: "КІС", 2010.
235. **Йонас Г.** Принцип відповідальності: у пошуках етики для технологічної цивілізації. — К.: Лібра, 2001.
236. **Кайку Мічію.** Візії: Як наука змінить світ XXI сторіччя". — Л.: Літопис, 2004.
237. **Канетті Е.** Маса та влада. — К.: Альтернативи, 2000.
238. **Каннінгем У.Г., Грессо Д.В.** Культурне провідництво: культура успіху в освіті. — Х.: Каравела, 2003.
239. **Кант І.** Пролегомени до кожної майбутньої метафізики, яка може постати як наука. — К.: ППС 2002, 2005.
240. **Кант І.** Критика практичного розуму. — К.: Юніверс, 2004.
241. **Кант І.** Критика чистого розуму. — К.: Юніверс, 2000.
242. **Кант І.** Рефлексії до критики чистого розуму. — К.: Юніверс, 2004.
243. **Каппелер Андреас.** Мала історія України. — К.: К.І.С., 2007
244. **Карбау Роберт.** Міжнародна економіка. — Суми: "Козацький вал" ВАТ "Сумська обласна друкарня", 2004.
245. **Кассон М.** Інформація та організація: Новий погляд на теорію фірми. — К.: "Києво-Могилянська Академія", 2008.
246. **Кастельс Мануель.** Інтернет-Галактика – Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства". — К.: Ваклер, 2007
247. **Кастельс Мануель, Хіманен Пекка.** Інформаційне суспільство та державу добробуту: Фінська модель. — К.: Ваклер, 2006.
248. **Кафка Ф.** Зниклий безвісти / Переклад з німецької Юрка Прохаська. — К.: Критика, 2009.
249. **Кафка Ф.** Щоденники, 1910-1923. — К.: Всесвіт, 2000.
250. **Каюа Р.** Людина і сакральне. — К.: Ваклер, 2003.
251. **Квіск, Марек.** Університет і держава: вивчення глобальних трансформацій. — К.: Таксон, 2009.
252. **Келлі Д. Р.** Людський вимір буття: суспільна думка в Західній правовій традиції. — О.: АО БАХВА, 2002.
253. **Кельзен Ганс.** Чисте правознавство. — К.: Юніверс, 2004.
254. **Кемпбел Дж.** Герой з тисячею облич. — К.: Альтернативи, 1999.
255. **Кені Педрик.** Карнавал революції. Центральна Європа 1989 року. — К.: Критика, 2006
256. **Керрол Л.** Аліса в країні чудес. Аліса в задзеркаллі. — К.: А.-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2001.
257. **Керський Базиль, Ковальчик Анджей Станіслав.** Розмови з Богданом Осадчуком / Пер. з пол. В. Смирнова, Л. Лисенко. — Київ: Дух і літера, 2010.
258. **Кершоу Я.** Гітлер. — К.: Мегатайп, 2000.
259. **Кестнер Еріх.** 35 травня, або Конрад іде до Океанії. — Л.: Кальварія, 2008.
260. **Кестнер Еріх.** Конференція звірів. — К.: Юніверс, 2007
261. **Кестнер Еріх.** Летючий клас. — К.: Юніверс, 2007
262. **Кимлічка В.** Лібералізм і права меншин. — Х.: Центр освітніх ініціатив, К.: ТОВ "АйБі", 2001.
263. **Кімміл Майкл С.** Гендероване суспільство. — К.: Сфера, 2003.
264. **Кін Дж.** Громадянське суспільство. Старі образи, нове бачення. — К.: К.І.С., 2000.
265. **Кін Дж.** Мас-медіа і демократія. — К.: К. І. С., 1999.
266. **Класики політичної думки: від Платона до Макса Вебера.** /Під редакцією проф. Євгена Причепія. — К.: Тандем, 2002
267. **Класики філософії мови: від Платона до Норма Хомського** / Під ред. Тільмана Борше. — К.: Курс, 2008.

268. **Клінтон Біл.** Час віддавати. Як кожен з нас може змінити світ / Переклад з англійської Віктора Дмитрика. – Львів: Кальварія, 2009.
269. **Клітгард Роберт.** Приборкання корупції. — Х.: Тарбут Лаам, 2006.
270. **Ковальський Теодор Дж.** Проблемні ситуації в керуванні освітою. — Л.: Літопис, 2003.
271. **Когут Зенон.** Коріння ідентичності. Студії з ранньомодерної та модерної історії України. — К.: Критика, 2004.
272. **Козеллек Райнгарт.** Минуле майбутнє. Про семантику історичного часу. — К.: Дух і літера, 2005.
273. **Козеллек Райнгарт.** Часові пласти. Дослідження з теорії історії. Зі статтю Ганса-Георга Гадамера. — К.: Дух і літера, 2006
274. **Кокс Гері В.** Ціна голосу. Стратегічна координація у виборчих системах світу. — О.: Бахва, 2004.
275. **Колбеч.** Політика. — К.: КМ Академія, 2004.
276. **Кольбер Франсуа, Нантель Жак, Білодо Сюзан, Річ Дж. Деніс.** Маркетингу у сфері культури і мистецтв. — Л.: Кальварія, 2004.
277. **Колярська-Бобінська Л.** Друга хвиля польських реформ. — Х.: Каравела, 2002.
278. **Кондорсе.** Про вибори. — Л.: Літопис, 2004.
279. **Коннертон Пол.** Як суспільства пам'ятають. — К.: Ніка-центр, 2004.
280. **Консерватизм.** Антологія./Упоряд. Проценко О., Лісовий В. — К.: Смолоскип, 1998.
281. **Контроль в органах виконавчої влади в сучасних умовах.** — К.: К.І.С., 2006.
282. **Корвін-Пйотровська Д.** Проблема поетики прозового опису / Переклала Зоряна Рибчинська. – Львів: Літопис, 2009.
283. **Корню Даніель.** Етика засобів масової інформації. — К.: К.І.С., 2004.
284. **Короткий оксфордський політичний словник** за ред. І.Макліна і А.Макмілана. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2005.
285. **Красвський Марек.** Смерть у Бреслау. – К.: Нора-Друк, 2009.
286. **Кракауер Зігфрід.** Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіна. / Пер. з німецької Ігора Андрущенка. – К.: Грані-Т, 2009.
287. **Кристева Юлія.** Самі собі чужі. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004.
288. **Кристева Юлія.** Полілог. — К.: Юніверс, 2004.
289. **Крічлі, Саймон.** Континентальна філософія. – К.: Стилос, 2008.
290. **Кроу Девід М.** Історія циган Східної Європи та Росії / Пер. В.П.Канаша та С.М.Рябчук.-К.: Вид-во "Мегатайп", 2003
291. **Крузе, Макс.** Урмель із криги. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2006.
292. **Крузе, Макс.** Урмель пірнає у воду. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2007.
293. **Кун, Томас.** Структура наукових революцій. — К.: Port-Royal, 2001.
294. **Куромія Гіроакі.** Свобода і терор у Донбасі. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002.
295. **Курціус Ернст Роберт.** Європейська література і латинське середньовіччя. – Л.: Літопис, 2007
296. **Лалл Джеймс.** Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід — К.: К.І.С., 2002.
297. **Лангевіше Д.** Нація, націоналізм, національна держава в Німеччині і в Європі. — К.: К.І.С., 2008.
298. **Ланге-Мюллер Катя.** Качки, жінки і правда. — Л.: Літопис, 2005.
299. **Леві-Строс К.** Первісне мислення. — К.: Український центр духовної культури, 2000.
300. **Ле Гофф Жак.** Середньовічна уява. — Л.: Літопис, 2007.
301. **Ледюк Л.** Учасницька демократія: референдуми у теорії та на практиці. — Х.: Центр освітніх ініціатив, К.: ТОВ "АйБі", 2002.
302. **Леклерк, Жерар.** Соціологія інтелектуалів / Переклад з франц. Наталії Біляєвої та Євгенія Браузель-Брушковського. – Львів: Ахілл, 2009.
303. **Ленглі, С.** Театральний менеджмент і продюсерство. — К.: Компас, 2000.
304. **Ленем Ричард.** Електронне слово: Демократія, технології та мистецтво. — К.: Ніка-центр, 2005.
305. **Леш Скот.** Соціологія постмодернізму. — Львів: Кальварія, 2003.
306. **Леберт Б.** Крейзі. – Львів: Кальварія, 2008.
307. **Локк Дж.** Два трактати про врядування. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
308. **Локк Дж.** Розвідка про людське розуміння. У чотирьох книгах. Книга 1: Про неприродженість принципів та ідей. — Х.: Акта, 2002.
309. **Локк Дж.** Розвідка про людське розуміння. У чотирьох кн. Кн. 2: Про ідеї / Пер. з англ. Наталка Бордукова. — Х.: Акта, 2002.
310. **Локк Дж.** Розвідка про людське розуміння. У чотирьох кн. Кн. 3: Про слова / Пер. з англ. Наталка Бордукова. — Х.: Акта, 2002.
311. **Локк Дж.** Розвідка про людське розуміння. У чотирьох кн. Кн. 4: Про знання і ймовірність. — Х.: Акта, 2002.
312. **Лоретіс Тереза де.** Технології гендера. Пер. з англ. Яна Зварич. – Львів: Ахілл, 2007.
313. **Лоутон Ланселот.** Українське питання. — К.: Спадщина, 2006
314. **Маар П.** Новеньке про пана Белло. – Вінниця: Теза, 2008.
315. **Маар П.** Старша сестра, чужий брат: Історії з життя дітей. Оповідання. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007.
316. **Маср-Абіх К.М.** Повстання на захист природи. Від довкілля до спільносвіту. — К.: Лібра, 2004.
317. **Мак-Грат, Алістер.** Інтелектуальні витоки європейської Реформації. – Київ, Ніка-Центр, 2008.
318. **Макінтайр Елеседа.** Після чесноти: Дослідження з теорії моралі. — К.: Дух і Літера, 2002
319. **Мак-Люен, Маршалл.** Галактика Гутенберга: Становлення людини друкованої книги. — К.: Ніка-Центр, 2001
320. **Мак-Ніл Вільям.** Піднесення Заходу: Історія людського суспільства. — К.: Ніка-Центр, 2002.
321. **Макробій А. Т.** Коментарі до сновидіння Сципіона Африканського. — К.: Тандем, 2000.
322. **Мак'юен І.** Спокута. Роман. – Л.: Кальварія, 2008.
323. **Мак'явелі Н.** Флорентійські хроніки. Державець. — К.: Основи, 1998.
324. **Маланчук П.** Вступ до міжнародного права за Ейхерстом. — Х.: Консум, 2000.

325. **Малтус Т.Р.** Дослідження закону народонаселення. — К.: Основи, 1998.
326. **Малю М.** Радянська трагедія. — К.: Мегатайт, 2000.
327. **Мамардашвілі М. К.** Картезіанські роздуми. — К.: Стилос, 2000.
328. **Мангайм К.** Ідеологія та утопія. — К.: Дух і Літера, 2008.
329. **Манн, Томас.** Зачарована гора: роман / З нім. Пер. Р. Осадчук. — К.: Юніверс, 2009, Том 1 (Лауреати Нобелівської премії).
330. **Манн, Томас.** Зачарована гора: роман / З нім. Пер. Р. Осадчук. — К.: Юніверс, 2009, Том 2 (Лауреати Нобелівської премії).
331. **Маркузе Г.** Структура інстинктів і суспільство: Філософське дослідження вчення Зигмунда Фрейда / Г. Маркузе; пер. О. Юдін. — К.: Ніка-центр, 2010.
332. **Марсель Г.** Homo viator. — К.: КМ Академія, 1999.
333. **Мартін Гайдеггер очима сучасників.** — К.: Стилос, 2002
334. **Мебс Гудрон.** Я-бо знаю, де висить ключ. — К.: Грані-Т, 2009.
335. **Мей Кристофер.** Інформаційне суспільство. Скептичний погляд. — К.: К.І.С., 2004.
336. **Мере Жерар.** Принцип суверенітету. Історія та основи новітньої влади. — Л.: Кальварія, 2003.
337. **Мережі і мережні війни. Майбутнє терору, злочинності і бойових дій.** За редакції Джона Арквіллі і Девіда Ронфельдта. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2005.
338. **Мерло-Понті М.** Феноменологія сприйняття. — К.: Український центр духовної культури, 2001.
339. **Мерсер Д. Е., Вуді, Дж.** Індивідуальне консультування наркозалежних. — Одеса, 2001.
340. **Мислителі німецького романтизму.** — Івано-Франківськ: Вид-во "Лілея-НВ", 2003.
341. **Мід Дж. Г.** Дух, самість і суспільство з точки зору соціального біхевіориста. — К.: Український Центр духовної культури, 2000.
342. **Міл Дж. Ст.** Про свободу. — К.: Основи, 2001.
343. **Мілош Чеслав.** Родина Європа. — Л.: Літопис, 2007
344. **Мільчарек Д.** Європейський Союз та його місце в сучасному світі. — Львів: "Інформація. Поступ. Перспективи", 2008.
345. **Мітосек З.** Теорія літературних досліджень. — Сімферополь: Таврія, 2003.
346. **Мітчелл Девід.** Сон номер 9. — Л.: Кальварія, 2007
347. **Мітчелл Дж.** Психоаналіз і фемінізм. — Л.: Астролябія, 2004.
348. **Міхнік, Адам.** У пошуках свободи. Есеї про історію та політику. — Київ, "Дух і Літера", 2009.
349. **Мой Торіль.** Сексуальна / текстуальна політика: Феміністична літературна теорія. — К.: Ентіс, 2005
350. **Моніторинг стандартів освіти.** За ред. Альберта Тайджмана і Т.Невілла Послтвейта. — Л.: Літопис, 2003.
351. **Мончинська Магдалена.** Велике переселення народів. Історія неспокоїної епохи IV та V століть: курс лекцій / Пер. з польської І.Тризни, М.Левади. — К.: Софія-А, 2009.
352. **Моост Неле.** Моллі Махлуй – маленька чарівниця зовсім велика! — К.: Грані-Т, 2007.
353. **Мора Т.** День у день/ Переклала з німецької Христина Назаркевич. — Львів: Літопис, 2009.
354. **Мочарський К.** Розмови з катом. — Чернівці: Книги-XXI, 2009.
355. **Музіль, Роберт.** "Людина без властивостей: роман" / Роберт Музіль; з нвм. пер. О.Логвиненко. - К.: Вид-во Жупанського, 2010.
356. **Мур Дж. Едвард.** Принципи етики. — К.: Port-Royal, 2003.
357. **Мусис Ніколас.** Усе про спільні політики Європейського Союзу. — К.: К.І.С., 2005
358. **Мюллер Дж.** Капіталізм, демократія та непогана бакалія Ральфа. — Х.: Видавнича група "Ра-Каравела", 2003.
359. **Нансі Ж.-Л.** Досвід свободи. — К.: Український центр духовної культури, 2004.
360. **Немек Ю.** Державні фінанси. Теорія і практика. —К.: Основи, 1998.
361. **Ніва Ж.** Європа метафізики і картоплі. — К.: Дух і літера, 2002.
362. **Німецько-український словник гуманітарних наук.** - К.: Дух і літера, 2009.
363. **Ніцше Ф.** По той бік добра і зла. Генеалогія моралі. — Л.: Літопис, 2002.
364. **Нич Ришард.** Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство. — Л.: Літопис, 2007
365. **Нова економіка: Форми вияву, причини і наслідки.** /ра редакції Хеннінга Клодта та ін. — К.: Таксон, 2006.
366. **Нові перспективи історіописання.** /За ред. Пітера Берка. — К.: Ніка центр, 2003.
367. **Норгаард, Оле.** Економічні інституції та демократична реформа. — К.: Ніка-Центр, 2007.
368. **Норт Д.** Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. — К.: Основи, 2000.
369. **Окін С. М. та ін.** Чи шкодить мультикультуралізм жінкам? — Х.: Каравела, 2003.
370. **Оксфордська історія в'язниць:** практика покарання в західному суспільстві / за ред. Норвала Моріса та Девіза Дж.Ромена: пер. з англ. — К.: "Всесвіт", 2009.
371. **Олдермен Елен, Кенеді Керолайн.** Право на приватність. — Л.: Ахілл, 2006.
372. **Олсон М.** Влада і процвітання. Подолання комуністичних і капіталістичних диктатур. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007
373. **Олсон М.** Логіка колективної дії: суспільні блага і теорія груп. — К.: Лібра, 2004.
374. **Олсон М.** Піднесення та занепад держав. Економічний розвиток, стагфляція та соціальний застій. — Х.: Каравела, 2002.
375. **Організація професійної діяльності юриста:** Теорія і практика./Ф. Бойл, Д. Каппс, Ф. Плауден, К. Сендфорд. — К.: Знання, 2006.
376. **Острогорський, Георг.** Історія Візантії. — Л.: Літопис, 2002
377. **Оуенс Р. Г.** Організаційна поведінка в освіті: Керівництво учбовими закладами та шкільна реформа. —Х.: Каравела, 2003.
378. **Патнам Р.Д.** Творення демократії. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
379. **Паточка Я.** Єретичні есе про філософію історії. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.

380. **Пауел Дж. Бінгем.** Сучасні демократичні країни. Участь у політичному житті, стабільність і насильство. — Х.: Каравела, 2004.
381. **Пейн, Т.** Права людини. — Л.: Літопис, 2000.
382. **Перкінс Девід.** Чи можлива історія літератури? — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2005.
383. **Перотті А.** Виступ на захист полікультурності. — Л.: Кальварія, 2001
384. **Персонс Вейн.** Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2006.
385. **П'єтерс Д.** Вступ до основних принципів соціального забезпечення. — Х.: Каравела, 2002.
386. **Після філософії: кінець чи трансформація?** — К.: Четверта хвиля, 2000.
387. **Пітерс Джон Дарем.** Слова на вітрі. Історія ідеї комунікації. — К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2004.
388. **Піпер Ніколаус.** Історія бізнесу. Світова історія економіки від неоліту до глобалізації для школярів та студентів. — К.: КІС., 2006.
389. **Платон.** Держава. — К.: Основи, 2000.
390. **Познер, Ричард А.** Економічний аналіз права. - Х.: Акта, 2003.
391. **Познер Р.А.** Проблеми юриспруденції. — Х.: Наукове видавництво "АКТА", 2003.
392. **Політична корупція перехідної доби. Скептичний погляд.** / за редакції Стівена Коткіна і Андрія Шайо. — К.: Видавництво "К.І.С.", 2004
393. **Помян Кшиштоф.** Європа та її нації. — Л.: Каменяр, 2003.
394. **Порт Ван де Маттіс.** Цигани, війни та інші приклади неприборканості: Цивілізація та її прикраси у сербському місті / Пер. В.П.Канаш.-К.: Свенас, 2001.
395. **Портер М.** Стратегія конкуренції. — К.: Основи, 1998.
396. **Природа фірми.** /За реакцією Олівера Е. Вільямсона, Сіднея Дж. Вінтера. — К.: "А.С.К.", 2002.
397. **Про рівність статей.** — К.: Альтерпрес, 2007
398. **Пройслер Отфрід.** Крабат. — Л.: Кальварія, 2006
399. **Публіцистика. Масова комунікація: Медіа-енциклопедія.** — К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007
400. **Радбрух Густав.** Філософія права. — К.: Тандем, 2006
401. **Раз Дж.** Моральні засади свободи. — К.: Веселка, 2001.
402. **Раймерз Фернандо, Мак-Гінн Ноел.** Компетентний діалог: Використання досліджень для формування світової освітньої політики. — Л.: Літопис, 2004.
403. **Ревель Жан-Франсуа.** Відживлення демократії. — К.: Критика, 2004.
404. **Ренч Т.** Конституція моральності. Трансцендентальна антропологія і практична філософія. — Дух і Літера, 2010. — 318 с.
405. **Рікер П.** Ідеологія і утопія. — К.: Дух і Літера, 2005
406. **Рікер П.** Історія та істина. — К.: КМ Академія, 2001.
407. **Рікер П.** Право і справедливість. — К.: Дух і Літера, 2002
408. **Рікер П.** Сам як інший. — К.: Дух і Літера, 2000.
409. **Рільке Р.М.** Нотатки Мальте Лявридса Бригге. — К.: Грані-Т, 2010.
410. **Робертсон, Джеффрі.** Злочини проти людства: боротьба за правосуддя в усьому світі.- О.: Бахва, 2006
411. **Робінс Стефан Д., ДеЧенцо Девід А.** Основи менеджменту. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002.
412. **Розанвалон П'єр.** Демократична легітимність. Безсторонність, рефлексивність, наближеність/ Пер. з фр. Євгена Марічева. — Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2009.
413. **Розанвалон П'єр.** Утопічний капіталізм. Історія ідеї ринку. — К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2006.
414. **Розробка законопроектів для демократичних соціальних змін.** Сейдман Е., Сейдман Р.Б., Абеесекере Н. — К.: Сфера, 2006
415. **Ролз Дж.** Політичний лібералізм. — К.: Основи, 2000.
416. **Ролз Дж.** Теорія справедливості. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
417. **Рот Й.** Білі міста. — К.: Смолоскип, 1998.
418. **Ротшильд Дж.** Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. — К.: Мегатайп, 2001.
419. **Ротшильд Дж., Уїнгфільд Н.** Повернення до різноманітності: Політична історія Східно-Центральної Європи після Другої світової війни. — К.: Мегатайп, 2004.
420. **Роуз-Екерман Сьюзен.** Корупція та урядування. Причини, наслідки та зміни. /Пер. С.Кокізіюка, Р.Ткачука. — К.: Видавництво "К.І.С.", 2004
421. **Роузфілд Стівен.** Порівнюємо економічні системи: Культура, багатство і влада у XXI столітті. - К.: К.І.С., 2006
422. **Руссо Ж.-Ж.** Про суспільну уроду, або принципи політичного права. — К.: Port-Royal, 2001.
423. **Рут Ф Р., Філіпенко А.** Міжнародна торгівля та інвестиції. — К.: Основи, 1998.
424. **Рушді С.** Опівнічні діти. — К.: Юніверс, 2007.
425. **Рюд Вольфганг.** Шлях філософії: з XVII по XIX століття / Переклад з нім. В. Терлецького та О.Вєдрова. — Київ: Дух і Літера, 2009.
426. **Рюд Вольфганг.** Шлях філософії: XIX-XX століття / Пер. з нім. М.Д.Култаєвої, В.І.Кебуладзе, В. Терлецького. - Київ: Дух і літера, 2010.
427. **Рюс Ж.** Поступ сучасних ідей. — К.: Основи, 1998.
428. **Саїд Едвард.** Культура й імперіалізм. — К.: Критика, 2007
429. **Саїд Е. В.** Орієнталізм. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
430. **Саймон Герберт,** Адміністративна поведінка. Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції. — К.: АртЕк, 2001.
431. **Сантаяна Дж.** Витлумачення поезії та релігії. — Л.: Ініціатива, 2003.

432. **Сарасон Сеймур**. Політичне провідництво і можливі невдачі в реформуванні освіти. — Л.: Літопис, 2004.
433. **Сарторі Дж.** Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів і результатів. — К.: АртЕк, 2001.
434. **Сартр Ж. П.** Буття і ніщо. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001.
435. **Світзер Девід К.** Бути батьками гомосексуала. Ви і ваша дитина-гомосексуал / Пер. з англ. Марта Коваль.- Л.: Кальварія, 2001.- 108 с.
436. **Селігман А. Б.** Ідея громадянського суспільства. — К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2000.
437. **Сенкстон Е.** Системи міського управління. — Х.: Центр освітніх ініціатив, К.: ТОВ "АйБі" 2001.
438. **Серджіовані Т., Барлінгейм М., Кумз Ф., Тарстон П.** Керування освітою і шкільне врядування. — Л.: Літопис, 2002
439. **Сінгер Беннет Л., Дешамп Девід.** Статистичні дані про геїв і лесбійок: Кишенькова книга фактів і цифр / Пер. з англ. Марія Василечко.-Л.: Кальварія, 2003.
440. **Система світової торгівлі: Практичний посібник.** — К.: "К.І.С.", 2002.
441. **Скарга Б.** Межі історичності. — К.: Аквілон-плюс, 2002.
442. **Словник сучасної економіки Макміллана.**/За редакцією Пірса Д. — К.: АртЕк, 2000.
443. **Слотердайк, Петер.** Критика цинічного розуму. — К.: Тандем, 2002.
444. **Сміт А.** Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. — К.: Port-Royal, 2001.
445. **Сміт Дженіфер.** Роль законодавчої влади в ліберально-демократичних суспільствах. — Х.: Центр освітніх ініціатив, К.: ТОВ "АйБі" 2001.
446. **Сміт З.** Білі зуби: Роман / Пер. з англ. Н.Куликової, Р.Семківа; післям. Д.Мазіна. — К.: Смолоскип, 2009.
447. **Сміт Ентоні.** Нації та націоналізм у глобальну епоху. — К.: Ніка-Центр, 2006
448. **Сміт Ентоні.** Націоналізм: Теорія, Ідеологія, Історія. — К.: К.І.С., 2004.
449. **Сміт Карен.** Європейський Союз: Творення зовнішньої політики на прикладі Східної Європи. — Х.: Тарбут Лаам, 2006.
450. **Сорос Джордж.** Про глобалізацію / Пер. Андрій Фролкін.-К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002.
451. **Співак Гаятрі Чакраворті.** В інших світах. Есеї з питань культурної політики. — К.: Всесвіт., 2006.
452. **Співрегулювання медій в Європі.** — К.: К.І.С., 2006
453. **Спіноза Бенедикт.** Теологічно-політичний трактат. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2003.
454. **Стан світу 2002.** — К.: Інтелсфера, 2002.
455. **Стасюк Анджей.** Дорогою на Бабадаг. — К.: Критика, 2007.
456. **Стігліц Дж. Е.** Економіка державного сектора. — К.: Основи, 1998.
457. **Столл Луїза, Фінк Дін.** Нова парадигма навчання. — Х.: Акта, 2005.
458. **Сторі Джон.** Теорія культури та масова культура. — Х.: Акта, 2005.
459. **Стоун Дебора.** Парадокс політики. — К. Альтернативи. 2001.
460. **Стронг Джеремі.** Мій тато і зелений алігатор. — Л.: Видавництво Старого Лева, 2006.
461. **Стронг Джеремі.** Ракета на чотирьох лапах. — Л.: Видавництво Старого Лева, 2005.
462. **Таль, Ліллі. Мімус.** — К.: Факт, 2007
463. **Таманага Браян.** Верховенство права. Історія, політика, теорія. — Київ, Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007
464. **Татаркевич В.** Історія філософії. Т. 2, 3. — Л.: Свічадо, 1999.
465. **Татаркевич В.** Історія шести понять. — К.: Юніверс, 2001.
466. **Твардовський Ян.** Ще одна молитва. / Пер. з польської Дзвінки Матіяш. — К.: Грані-Т, 2009.
467. **Тейлор А.Дж.** Габсбурзька монархія 1809-1918. Історія Австрійської імперії та Австро-Угорщини. — Л.: ВНТЛ-Класика, 2002.
468. **Тейлор Ч.** Джерела себе: Творення новочасної ідентичності. — К.: Дух і Літера, 2005.
469. **Тейлор Ч.** Етика автентичності. — К.: Дух і літера, 2002.
470. **Тейлор Ч.** Мультикультуралізм і "політика визнання". — К.: Альтерпрес, 2004.
471. **Теорія літератури в Польщі.** Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / Упор. Б. Бакула. — К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2008.
472. **Тисменяну Вл.** Поворот у політиці: Східна Європа від Сталіна до Гавела. — К.: Мегатайтп, 2003.
473. **Тільманн Крістіан.** Близнюки рідко грають поодиночі. — К.: "Грані-Т", 2007
474. **Тімар Томас Б., Кірп Дейвід Л.** Як домогтися досконалості в освіті. — Л.: Літопис, 2004.
475. **Тімм Уве.** Пригоди поросятка Руді Рийки: для Йоганни.— К.: Книга, 2006.
476. **Тодд Емманюель.** Після імперії. Есе про загнивання американської системи. — Л.: Кальварія, 2006.
477. **Тоді Філіп.** Нариси історії Європейського Союзу. — К.: Аналітично-дослідницький центр "АНОД", вид-во "К.І.С.", 2001.
478. **Тодоров Ц.** Обличчям до екстремі. — Л.: Літопис, 2000.
479. **Токвіль А.** Давній порядок і Революція. — К.: Юніверс, 2000.
480. **Токвіль А.** Про демократію в Америці. — К.: Всесвіт, 1999.
481. **Тохман, Войцех.** Ти наче камінь їла. — К.: Наш час, 2009.
482. **Тоффлер Е.** Нова парадигма влади. Знання, багатство, сила. — Х.: Акта, 2003.
483. **Тоффлер Е.** Третя хвиля. — К.: Всесвіт, 2000.
484. **Турен Ален.** Повернення дівця. — К.: Альтерпрес, 2003.
485. **Тьоніс Фердинанд.** Спільнота та суспільство: Основні поняття чистої соціології. — К.: Дух і Літера, 2005.
486. **Уер Калліст.** Внутрішнє царство. — К.: Дух і літера, 2003.
487. **Умови громадянства.** За редакції Барта ван Стінбергена. — К.: Український центр духовної культури, 2005.
488. **Уолцер М.** Про толерантність. — Х.: Видавнича група «РА-Каравела», 2003.
489. **Ф'ют, Александр.** Зустрічі з Іншим. — Х.: Акта, 2009.
490. **Фаулз Джон.** Арістос. — Вінниця: ПП Видавництво "Тезис", 2003.

491. **Фримен К., Лука Ф.** Як час спливає: Від епохи промислових революцій до інформаційної революції. – Київ, Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.
492. **Філософія права/** За ред. Джоела Фейнберга, Джулса Коулмена. – К.: Основи, 2007
493. **Філософія прав людини /** За ред. Госепата Ш. та Ломанна Г. — К.: Ніка-центр, 2008.
494. **Філософія сьогодні.** Розмови з Ульрихом Бекон, Гансом-Георгом Гадамером, Юргеном Габермасом, Гансом Йонасом, Отфридом Гьофе, Віторіо Гьосле, Ричардом Рорті та іншими. За редакцією Ульриха Бьома. — К.: Альтерпрес, 2003.
495. **Фільм жажів/Горор /** Упор. Урсула Фоссен. – К.: КІНО-КОЛО, 2008.
496. **Франкел Б.** Постіндустріальні утопісти. — К.: Ніка-центр, 2005.
497. **Фреге Г.** Основи арифметики. — К.: Port-Royal, 2001.
498. **Фрейзер А.** Цигани. — К.: Всесвіт, 2003.
499. **Фрейре П.** Вчителі як працівники культури. Листи до тих, хто насмівився вчити. — Х.: АКТА, 2003.
500. **Фрейре П.** Педагогіка душі. — К.: Веселка, 2003.
501. **Фрейре П.** Педагогіка пригноблених. — К.: Юніверс, 2003.
502. **Фрейре П.** Педагогіка свободи. Етика, демократія і громадянська мужність. — К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2004.
503. **Фрейре П.** Формування критичної свідомості. — К.: Юніверс, 2003.
504. **Фромм, Еріх.** Мати чи бути? : пер. з англ. / Еріх Фромм. – К.: Укр. письменник, 2010.
505. **Фуко М.** Історія сексуальності. Т. 1. — Х.: ОКО, 1998.
506. **Фуко М.** Історія сексуальності. ТТ. 2, 3. — Х.: ОКО, 1999.
507. **Фуко М.** Наглядати і карати. — К.: Основи, 1998.
508. **Фукуяма Френсис.** Великий крах: Людська природа і відновлення соціального порядку. — Л.: Кальварія, 2005.
509. **Фуллан М.** Сила змін. — Л.: Літопис, 2000.
510. **Функе Корнелія.** Володар над злодіями. — К.: Школа, 2005.
511. **Функе Корнелія.** Іграйна Безстрашна. – Вінниця: Теза, 2008.
512. **Функе Корнелія.** Чорнильне серце. – Вінниця: Видавництво “Тезис”, 2009.
513. **Функе Корнелія.** Чорнильна смерть. – Вінниця: Видавництво “Тезис”, 2009.
514. **Халер Міхаель.** Інтерв'ю. Підручник для журналістів. – К.: Академія української преси, 2008.
515. **Халер Міхаель.** Пошук і збір інформації. — К.: Академія Української Преси. 2006.
516. **Хейлз Кетрін.** Як ми стали постлюдством. — К.: Ніка-Центр, 2002.
517. **Хосцький Е.** Спогади подорожі по Криму. – Сімферополь: ВАТ "Сімферопольська міська друкарня", 2008.
518. **Хомський Н.** Роздуми про мову. — Л.: Ініціатива, 2000.
519. **Це Юлі.** Орли та Янголи. – К.: Нора-Друк, 2008.
520. **Циппеліус Р.** Філософія права. — К.: Тандем, 2000.
521. **Чапек К.** Бесіди з Т.Г.Масариком. — Л.: Каменяр, 2001.
522. **Шевельов Ю.** Історична фонологія української мови. — Х. АКТА, 2002.
523. **Шивельбуш Вольфганг.** Смаки раю. Соціальна історія прянощів, збудників та дурманів. – К.: “Критика”, 2007
524. **Шкандрій Мирослав.** Модерністи, марксистки і нація. Українська літературна дискусія 1920-х років. — К.: Ніка-Центр, 2006.
525. **Шлінк Бернгард.** Читець. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2005.
526. **Шмітт, Жан-Клод.** Сенс жесту на середньовічному Заході. — Х.: Око, 2002.
527. **Шнаппер, Домінік.** Спільнота громадян. Про модерну концепцію нації. – Харків, Фоліо, 2007
528. **Шорске Карл Е.** Віденський fin-de-siecle. Політика і культура. — Л.: ВНТЛ-Класика, 2003.
529. **Шпітцер Ю.** Я не хотів бути євреєм. — К.: Веселка, 2000.
530. **Шпорлюк Р.** Імперія та нації. — К.: Дух і Літера, 2000.
531. **Шпорлюк Р.** Комунізм і націоналізм. — К.: Основи, 1998.
532. **Штрайнц Р.** Європейське право / Перекл. з нім. Катерина Котюк; наук.ред. укр. вид. Михайло Микієвич. - Львів: Астролябія, 2009.
533. **Штромайсер Г.** Політика і мас-медіа. — Видавничий дім Києво-Могилянська академія, Київ: 2008.
534. **Шульце, Гален.** Історія Німеччини / Переклад з німецьк. О. Насика. – К.: Наука, 2010.
535. **Шульце Інго.** Симпл Сторіз. — Л.: Класика, 2005.
536. **Шюц Альфред, Лукман Томас.** Структури життєсвіту. — К.: Український центр духовної культури, 2004.
537. **Яковлева Т.** "Руїна Гетьманщини: Від Переяславської ради — 2 до Андрусівської угоди (1659-1667 рр.)". — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2003.
538. **Янарас Х.** Нерозривна філософія. — К.: Основи, 2000.
539. **Янг Лайза.** Регуляція політичного фінансування у ліберально-демократичних суспільствах. — К.: Виробничо-поліграфічне товариство "Ай Бі", 2002.
540. **Яннарас Х. Ч.** Свобода етосу. — К.: Дух і Літера, 2003.
541. **Ясперс, Карл.** Психологія світоглядів. – К.: Юніверс, 2009.